

บทที่ 4

“น้องเร”: การกลายมาเป็นผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง

จากมุมมองในหนังสือเรื่อง The Second Sex ของซีโมน เดอ โบวัวร์ ได้เสนอวลีสำคัญเอาไว้ว่า “คนเราไม่ได้เกิดมาเป็นหญิงหรือคน หากแต่กลายมาเป็นในภายหลัง” (one is not born a woman, but becomes one) ซึ่งหมายความว่า ความเป็นเพศหญิงหรือชายนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (given / natural) แต่เป็นสิ่งที่ถูกประกอบสร้างขึ้นบนเงื่อนไขทางวัฒนธรรม (constructed / cultural) (กาญจนา แก้วเทพ และ สมสุข หินวิมาน, 2551, น. 606)

จากมุมมองข้างต้นในบทนี้จึงให้ความสนใจว่ากระบวนการที่ “ผู้หญิงคนหนึ่ง” จะก้าวเข้าสู่การเป็น “ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน” นั้น มีกระบวนการใน “การกลายมาเป็น” ได้อย่างไรบ้าง โดยในที่นี้ผู้วิจัยได้นำการใช้เกณฑ์ในเรื่องของการเป็นนักร้องในสังกัดค่ายเพลงในอุตสาหกรรมดนตรีมาใช้แบ่งกลุ่มตัวอย่าง คือผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1.ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง หมายถึง นักร้องผู้หญิงซึ่งเคยมีผลงานการออกอัลบั้มกับค่ายเพลงในอุตสาหกรรมดนตรีของประเทศไทย 2. ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่ไม่สังกัดค่ายเพลง หมายถึง นักร้องผู้หญิงทั่วไปที่ทำงานร้องเพลงกลางคืนตามผับบาร์ต่างๆ ไป ซึ่งผู้วิจัยให้การสนใจในเรื่องรูปแบบของการสื่อสารที่ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนนำการสื่อสารมาใช้ต่อรองและต่อสู้ทางความหมายในด้านต่าง ๆ โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ ทั้งจากภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน ในบริบทหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ซึ่งกระบวนการเข้าถึงข้อมูลของผู้วิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมทั้งการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม นอกเหนือจากนั้นผู้วิจัยยังได้มีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์บุคคลที่อยู่ในพื้นที่รอบข้างผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนนั่นคือ บุคคลที่อยู่ในพื้นที่ในบ้านคือ ครอบครัว และบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นอกบ้าน คือ นายจ้าง เพื่อนร่วมวงดนตรี และผู้ที่มาใช้บริการ(แขกที่มาเที่ยว) โดยในที่นี้ ผู้วิจัยได้ให้น้องเรซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยเป็นกรณีศึกษาผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง เนื่องจากน้องเรทำงานร้องเพลงกลางคืนมาเป็นเวลานานประมาณ 10-11 ปี และได้มีโอกาสในการเป็นนักร้องในสังกัดค่ายเพลงแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นค่ายเพลงในอันดับต้น ๆ ของเมืองไทย ซึ่งน้องเรได้มีอัลบั้มส่วนตัวร่วมกับเพื่อนร่วมวงดนตรีของเธอมาแล้ว ถึง 2 อัลบั้ม ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ของน้องเรเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจว่าน้องเรสามารถอยู่ในบริบทอาชีพของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนได้ในระยะเวลาที่ยาวนานเช่นนี้ได้ได้อย่างไร โดยแบ่งข้อมูลที่จะนำเสนอออกเป็น 4 ประเด็นหลักดังนี้

1. “น้องเร” ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง
 - 1.1 ช่วงชีวิตครอบครัว
 - 1.2 ช่วงชีวิตวัยเรียน
2. ก้าวเข้าสู่ชีวิตร้องเพลงกลางคืนบนถนนสายดนตรี
 - 2.1 ก้าวแรกกับอาชีพร้องเพลงกลางคืน
 - 2.2 นักร้องหญิงสังกัดค่ายเพลง
3. “ผู้หญิงมีสังกัดกับการร้องเพลงกลางคืน”
 - 3.1 ผู้หญิงมีสังกัดกับการร้องเพลงกลางคืน
 - 3.2 ร้านเพื่อคนดนตรีกับวงดนตรีที่มากความสามารถ
4. หนึ่งวันของน้องเร: ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง

“น้องเร” ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือก “น้องเร” มาเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากน้องเรกับผู้วิจัยรู้จักกันในฐานะของรุ่นพี่รุ่นน้องที่ร่วมเรียนปริญญาตรีสาขาดนตรีในสถานศึกษาเดียวกัน น้องเรจึงยินดีที่จะให้ข้อมูลโดยละเอียด และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา อีกทั้งจากการสอบถามข้อมูลเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าน้องเรีมีประสบการณ์ในการทำงานร้องเพลงกลางคืนมาเป็นเวลานานพอสมควร คือ ประมาณ 10-11 ปี และในปัจจุบันเธอก็ยังคงทำงานร้องเพลงอยู่ และน้องเรยังมีอีกหนึ่งฐานะคือ การเป็นนักร้องที่สังกัดค่ายเพลงซึ่งมีผลงานออกมาแล้วถึง 2 อัลบั้ม สิ่งเหล่านี้ทำให้เธอมีทั้งประสบการณ์ในด้านการทำงานร้องเพลงกลางคืนและยังมีส่วนเป็นนักร้องหญิงที่สังกัดค่ายเพลงซึ่งคนทั้งประเทศรู้จักเพลงของเธอและตัวเธอก็ว่าได้ ดังนั้นกล่าวได้ว่าน้องเรเป็นผู้หญิงที่มากด้วยประสบการณ์ในด้านการร้องเพลงกลางคืนซึ่งน่าสนใจมากทีเดียว

ช่วงชีวิตครอบครัว

น้องเร หญิงสาววัย 24 ปี ผู้รักในเสียงเพลงและการร้องเพลง เธอเป็นชาวกรุงเทพฯ และเป็นลูกสาวคนสุดท้องของครอบครัว ซึ่งประกอบไปด้วยพี่สาวอีก 2 คน ปัจจุบันแม่ของน้องเรประกอบอาชีพเป็นผู้ช่วยงานที่ร้านของน้องสาว แต่ในอดีตแม่ของน้องเรเคยประกอบอาชีพเป็นนักร้องกลางคืน ซึ่งทำงานอยู่ในคาเฟ่ และพ่อของน้องเรประกอบอาชีพเป็นนักร้องลูกทุ่ง น้องเรอาศัยอยู่กับแม่ เหตุเพราะพ่อแม่แยกทางกันตั้งแต่วัยเด็ก แม่จึงมีหน้าที่เป็นทั้งพ่อ แม่ และเพื่อน

ในเวลาเดียวกันก็ว่าได้ ส่วนในด้านฐานะทางเศรษฐกิจในช่วงวัยเด็กพบว่าเนื่องจากแม่ของน้องเร ต้องเลี้ยงลูกเพียงลำพังจึงทำให้ครอบครัวไม่ได้มีเงินทองมากมายแต่อย่างใด ดังที่แม่น้องเรเล่าว่า

“ตอนที่ไปรับเค้าตอนไปประกวดเราก็ต้องเดินขึ้นรถเมล์จะไปแท็กซี่ตลอดก็ไม่ได้เรา ไม่มีเงินเยอะ ก็ต้องนั่งรถเมล์ต่อนั่งให้ประหยัด แล้วมาต่อแท็กซี่เข้าบ้าน” (แม่น้องเร, สัมภาษณ์ , 23 มกราคม 2552)

น้องเรกล่าวว่า ครอบครัวได้เลี้ยงเธอมาแบบที่ค่อนข้างจะให้อิสระในการใช้ชีวิต แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเธอจะสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ เพราะหากสิ่งที่เธอทำนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน หรือสร้างภาระให้แก่คนอื่น สิ่งนั้นก็มิอาจทำได้ เช่น การทำตัวเป็นเด็กเกเร และ อาจกล่าวได้ว่าจากการที่ครอบครัวค่อนข้างให้อิสระกับน้องเร จึงทำให้น้องเรสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามที่เธอสนใจตั้งแต่เธออยู่ในวัยเยาว์และก็เป็นการสั่งสมทุนวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดมูลค่าขึ้นมาได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการประกวดแฟนด้ายวูต ที่น้องเร ได้รับรางวัลจากรายการนี้ คือ ทุนเรียนฟรีถึง 2 ปี เต็ม สิ่งนี้ช่วยแบ่งเบาเรื่องค่าใช้จ่ายของทาง ครอบครัวเธอได้มากทีเดียว หรือจะเป็นการประกวดในอีกหลาย ๆ เวที และจากการทำกิจกรรมเหล่านั้นนอกจากเป็นเพราะน้องเรสนใจอยู่แล้วนั้น ยังอาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจของทาง บ้านซึ่งแม่ของน้องเรต้องเลี้ยงดูลูกด้วยตัวคนเดียว ดังนั้นในการประกวดตามเวทีต่าง ๆ นั้น การที่น้องเรได้รับรางวัลจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่น้องเรสามารถนำมาใช้ช่วยเหลือทางบ้านได้ไม่มากนัก

ผู้สนับสนุนคนสำคัญในการทำกิจกรรมประกวดต่าง ๆ ของน้องเร นั่นก็คือ แม่ของน้องเร ผู้ซึ่งสนับสนุนและส่งเสริมโดยการให้น้องเรเข้าร่วมการประกวดบนเวทีต่าง ๆ การไปรับ-ส่ง ในเวลาที่ทำกิจกรรมประกวด และที่สำคัญที่สุด คือการที่แม่ของน้องเรได้คอยให้คำแนะนำไม่ว่าจะเป็น การร้องเพลงหรือการเต้น

“เราแนะนำเค้า เช่น ให้เค้าดูว่านักร้องเค้าร้องแบบไหน ฟังลูกเอื้อนค่านะพวกร้อง ลูกฟุ้งลูกเอื้อนเค้าจะเพราะ หรือครั้งแรกที่เค้าประกวดเต้น ตอนเด็ก ๆ ก็จะได้ให้แม่ดูว่าทำนี้ สวยมั๊ย ทำนี้โอเคมั๊ย ถ้าไม่สวยเราก็บอกว่าไม่เอาตัดทิ้ง เอาทำที่โอเคดีเก็บไว้ ” (แม่น้องเร, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2552)

จากการสัมภาษณ์น้องเร พบว่าการได้สัมผัสกับประสบการณ์ตรงที่จะมีผลต่ออาชีพ และทำให้มุมมองหรือทัศนคติของน้องเรที่มีต่ออาชีพร้องเพลงกลางคืนนั้น มีมุมมองไปในทางด้านบวกเหมือนอย่างเช่น ที่น้องเรได้เคยไปนั่งดูแม่ของเธอร้องเพลงตั้งแต่เธอยังเด็ก และได้เข้าไปอยู่ในเวลาและสถานที่จริงเสียด้วย

แม่ค้าก็แบบร้องเพลงอยู่แล้ว เราเคยไปนั่งดูตั้งแต่ยังไม่เข้าโรงเรียน ก็เห็นว่าแม่ค้าทำงานเป็นยังไง ดึกแค่ไหน เหนื่อยยังไง เราก็จะนึกภาพตรงนั้นได้อยู่บ้าง คือบางทีคนอาจมองว่าทำงานร้องเพลงคาเฟ่ โทษทีนะพี่แบบ “ออฟได้” อะไรแบบนี้ก็ออกมัยพี่ แต่เราว่าจริง ๆ แล้วทุกอย่างมันอยู่ที่ตัวเรา เพราะฉะนั้นใครจะมองว่าอะไรก็ช่าง เพราะมันไม่ได้เป็นแบบนั้น (น้องเร, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2551)

นอกจากนี้ ก้าวแรก ๆ ที่น้องเรได้ทำงานร้องเพลงนั้น น้องเรได้มีโอกาสทำงานกับลุงของเธอซึ่งมีวงดนตรีเป็นของตัวเอง โดยทำงานในช่วงปิดเทอม หรือวันหยุด ซึ่งลุงได้รับงานตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่ว เช่น กรุงเทพฯ บริเวณพล หรือตามต่างจังหวัดบ้าง โดยให้น้องเรมาช่วยร้องเพลง ซึ่งถือว่าเป็นการหารายได้พิเศษอีกทางหนึ่ง น้องเรเริ่มร้องเพลงกับลุงของเธอตั้งแต่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งหลาย ๆ คน อาจจะนึกไม่ถึงว่าเด็กอายุขนาดนี้ จะสามารถทำงานหารายได้พิเศษให้กับครอบครัวได้ น้องเรเล่าว่า

“แม่จะสนับสนุนมาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว คือ จริง ๆ หาเงินได้ตั้งแต่ป.4 คือ ลุงมีทีมแดนเซอร์ หางเครื่อง พอปิดเทอมแม่จะพาเรไปกับลุง พอลุงพาแดนเซอร์ไปเล่นที่ไหนเราก็ไป ร้องเพลงด้วย (น้องเร, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2551)

จากการที่น้องเรได้รับการสนับสนุนจากทางบ้าน ไม่ว่าจะเป็นแม่ของน้องเรที่เป็นบ่าวหลอมในเรื่องการร้องเพลง การทำงานร้องเพลงที่แม่ของเธอเคยให้เรตามไปดูงานที่ตนเองทำบ่อยครั้ง คืองานอาชีพร้องเพลงกลางคืนและให้น้องเรได้ตามไปในสถานที่ที่ตนเองทำงานอยู่ตั้งแต่น้องเรยังอยู่ในวัยเด็ก และจากการบอกเล่าของแม่น้องเรที่ว่าพ่อของน้องเรที่เลิกกันไปนั้นก็ประกอบอาชีพร้องเพลงเป็นนักร้องลูกทุ่งเช่นกัน หรือการที่น้องเรามีลุงซึ่งเป็นเจ้าของวงดนตรีลูกทุ่งที่ให้โอกาสน้องเรได้ไปทำงานตั้งแต่เธออยู่ในวัยเยาว์ หรือจากการสัมผัสประสบการณ์โดยตรงในฐานะที่เป็นนักร้อง และประสบการณ์โดยอ้อมจากการที่ได้เห็นคนในครอบครัวประกอบอาชีพร้องเพลงกลางคืน สิ่งเหล่านี้ก็กล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้แก่ตัวน้องเรและเป็นการสั่งสมทุนทางด้านต่าง ๆ ให้กับตัวเธอ เช่น ทุนวัฒนธรรม ทุนสังคมหรือเครือข่าย และอีกสิ่งหนึ่งคือ การประกวดร้องเพลงนั้น ถือได้ว่าเป็นการติดตั้งทุนสัญลักษณ์อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนกับเครื่องหมายรับประกันถึงความสามารถในด้านการร้องเพลงของเธอ

ช่วงชีวิตวัยเรียน

หากจะกล่าวถึงช่วงชีวิตวัยเรียนอาจกล่าวได้ว่าน้องเรเป็นเด็กกิจกรรม เพราะหากมีกิจกรรมภายในโรงเรียนหรือภายนอกโรงเรียนเมื่อไหร่ น้องเรมักจะเข้าร่วมด้วยเสมอ ไม่ว่าจะเป็น

การประกวดรำ การประกวดร้องเพลง การประกวดอ่านข่าว แต่การประกวดร้องเพลงนี่เองที่ทำให้คุณครูของน้องเรเห็นแว่วว่าน้องเรามีพรสวรรค์ทางด้านนี้จึงแนะนำให้รู้จักกับรุ่นพี่ที่เรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน ได้มาร่วมกันตั้งวงดนตรี จากจุดนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของการร้องเพลงกับวงดนตรีของน้องเร

คือตอน ม.4 มันต้องเลือกสายที่เรียน แล้วเรก็เลือกสายศิลป์ฝรั่งเศส แล้วกิจกรรมของฝรั่งเศสมันก็จะมีการประกวดร้องเพลง ที่ St.John เหมือนเพลงประสานเสียง และกีร้องเพลงเดี่ยว เรก็ร้องประกวดเพลงฝรั่งเศสอะไรยังงี้ อาจารย์ที่สอนเค้าก็จะสนิทกับเรสนิทกับพี่ ๆ วงนี้ด้วย (วงดนตรีที่เธอร้องอยู่ในปัจจุบัน) คือ พี่ ๆ เป็นรุ่นพี่ที่โรงเรียน แล้วอาจารย์เค้าคงเห็นแว่วเค้าก็เลยแนะนำให้เรรู้จักกับพี่ ๆ แรก ๆ ก็เริ่มประกวด Folk song Acoustic เล่นแบบงานโรงเรียนบ้าง (น้องเร, สัมภาษณ์ , 19 พฤศจิกายน 2551)

จากข้างต้นที่น้องเรกล่าวว่า “ อาจารย์เห็นแว่วเค้าก็เลยแนะนำให้เรรู้จักกับพี่ ๆ ในวงดนตรี” นั้น หากเราใช้ทัศนะของบูรีติเยอที่ผู้วิจัยทบทวนไว้ในบทที่ 2 จะพบว่าน้องเรมีการ “เข้าถึง” ทักษะวัฒนธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ นั่นคือ การที่น้องเรแม่ที่ทำงานร้องเพลงซึ่งสามารถเป็นครูบอกวิธีการร้องเพลงให้เธอได้ไม่มากนักน้อย หรือ การที่มีลูกเป็นเจ้าของวงดนตรีจึงมีโอกาสที่จะได้ขึ้นเวทีไปร้องเพลงในงานต่าง ๆ ซึ่งถือว่ามี การสร้างความคุ้นเคยในการร้องเพลงไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็น การจับไมค์ร้องเพลงหรือการร้องเพลงต่อหน้าผู้คน

และในการประกวดร้องเพลงหรือการประกวดวงดนตรี ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการขยายเครือข่ายทางสังคมด้วยเช่นกันกล่าวคือ การประกวดในเวทีต่าง ๆ นั้นถือได้ว่าเป็นการทำให้น้องเรได้รู้จักกับบุคคลอื่น ๆ ที่เข้าร่วมการประกวด และนอกเหนือจากนั้นหากได้รับรางวัล รางวัลเหล่านี้ก็เป็นเครื่องหมายรับประกันอย่างหนึ่งที่สังคมมิให้โดยเป็นการจัดแบ่งสถานภาพในทางสังคมอย่างหนึ่งด้วยเช่นกัน เช่น การที่น้องเรเคยชนะเลิศการประกวดแข่งขันวงดนตรีรายการ Nescafe Stage Challenge นอกจากจะได้รับเงินรางวัลแล้ว ยังได้รับเครื่องหมายหรือทุนสัญลักษณ์ที่สังคมมิให้ก็คือ วงดนตรีของน้องเรวงนี้ เป็นวงที่มีความสามารถทางด้านดนตรีเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน รวมทั้งยังหมายถึง การเป็นบันไดในการข้ามไปสู่การทำงานเพลงเป็นศิลปินออกอัลบั้มได้ด้วยเช่นกัน เหตุเพราะในการประกวดดนตรีส่วนใหญ่นั้นมักจะมีการเชิญกรรมการซึ่งมาจากบุคคลซึ่งทำงานในค่ายเพลงต่าง ๆ และเมื่อบุคคลต่าง ๆ ในค่ายเพลงเหล่านี้ได้เห็นการแสดงความสามารถของเหล่าวงดนตรี เมื่อจบการแข่งขันก็มักจะมีการขอชื่อและเบอร์โทรศัพท์ของวงดนตรีนั้นๆไว้เพื่อให้เข้ามาทำการอดิชั่นเป็นศิลปินตามค่ายเพลงนั้น ๆ ดังนั้นการ

ประกวดต่างๆจึงเปรียบเสมือนพื้นที่สาธารณะที่เปิดโอกาสให้หลายต่อหลายคนก้าวเข้ามาสู่การเป็นศิลปินในอุตสาหกรรมเพลงของค่ายเพลงต่าง ๆ ได้ด้วยเช่นกัน

การเลือกเรียนในชั้นปริญญาตรีนั้น น้องเรได้เลือกที่จะศึกษาในภาควิชาดนตรีสากล โดยการเลือกเรียนนั้น ทางครอบครัวของน้องเรได้เปิดโอกาสให้เธอเลือกสิ่งที่ตัวเองอยากเรียนและสิ่งที่ตัวเองชอบ อาจเพราะ น้องเรได้รับการสนับสนุนจากทั้งอาจารย์และพี่ ๆ ในวงการหลายคน ที่รู้จักน้องเรในภาพของนักร้องที่มีความสามารถจึงควรส่งเสริม สิ่งนี้เองที่ทำให้ทางบ้านเห็นชอบ ด้วยการที่เธอจะเรียนดนตรี ซึ่งแม่น้องเรกล่าวว่า

“แล้วแต่เค้าว่าจะชอบแบบไหน (สาขาวิชาที่เลือกเรียน) เราก็ชอบอยู่แล้ว อาจารย์ที่โรงเรียนก็สนับสนุนมาก ๆ รุ่นพี่หลาย ๆ คนก็สนับสนุน” (แม่น้องเร, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2552)

ปัจจุบันน้องเรศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ภาควิชาดนตรีสากล ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และศึกษาในวิชาเอกขับร้อง ผู้วิจัยจึงมีข้อสงสัยที่ว่า ในขณะที่น้องเรเข้าศึกษาสาขาวิชาดนตรีแห่งนี้ น้องเรยังคงทำงานร้องเพลงกลางคืนและที่ผ่านมาน้องเรก็ไม่ได้เล่าเรียนเกี่ยวกับวิธีการร้องเพลงมาเลย หากแต่เรียนรู้ด้วยการฟังและการฝึกฝนด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจว่าทำไมน้องเรถึงเลือกที่จะเรียนสิ่งที่ตนเองก็สามารถปฏิบัติได้อยู่แล้ว โดยน้องเรกล่าวเพียงสั้น ๆ ว่า

“ที่เลือกเรียนเพราะ เป็นสิ่งที่คุ้นเคยและใกล้ตัวที่สุด ซึ่งน่าจะเอาวิชาตรงนี้ มาพัฒนางานที่ทำอยู่ได้” (น้องเร, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

การเรียนในภาควิชาดนตรี นักศึกษาที่เข้าเรียนจะต้องมีการเลือกเครื่องดนตรีหลัก หรือก็คือการเลือกว่าเราจะอยู่สาขาวิชาเอกอะไร เช่น น้องเรที่เลือกสาขาวิชาเอกขับร้อง ซึ่งส่วนมากผู้หญิงที่ศึกษาในภาควิชาดนตรีนี้มักจะเรียนเอกขับร้อง แต่ก็มีบางคนเลือกเอกเป็นเครื่องมือนดนตรี เช่น กีตาร์ หรือเปียโน แต่มีจำนวนค่อนข้างน้อยประมาณ 1-2 คน ในแต่ละเครื่องดนตรี และในวิชาเอกขับร้องนั้นจะมีผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่แต่ก็มีผู้ชายปะปนอยู่บ้างประมาณ 2-3 คน เพราะส่วนมากแล้วผู้ชายมักจะเรียนวิชาเอกในทางด้านเครื่องมือนดนตรีเสียมากกว่า เช่น หากเป็นวิชาเอกกีตาร์ จำนวนผู้ชายที่เข้าเรียนในเอกนี้มีประมาณเกินครึ่งของนักเรียนในชั้นทั้งหมดก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น หากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 60 คน จะมีผู้ชายประมาณ 50 คน ผู้หญิงประมาณ 10 คน และมีการเลือกวิชาเอก เช่น เอกขับร้อง ผู้หญิงประมาณ 5-6 คน ผู้ชายประมาณ 1-2 คน เอกกีตาร์ ผู้หญิงประมาณ 1-2 คน ผู้ชายประมาณ 30-35 คน และในแต่ละภาคการศึกษานั้นจะต้องมีการเรียนวิชาเอกของตนเอง คือ ประมาณอาทิตย์ละ 1-2 ครั้ง รวมทั้งมีวิชาที่เกี่ยวกับดนตรี เช่น ทฤษฎีดนตรีสากล ปฏิบัติการบันทึกเสียงดนตรี แต่นอกเหนือจากการเรียนที่เกี่ยวกับ

ดนตรีแล้วนั้นก็มีการเรียนที่เป็นวิชาพื้นฐานด้วยเช่นกัน เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

นอกจากนี้เองเรายังเล่าว่าการที่ผู้หญิงเป็น “พลเมืองส่วนน้อย” ของภาควิชานี้ นอกจากจะไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนซึ่งเพื่อน ๆ เป็นผู้ชายเสียส่วนมากแล้วนั้น ยังเป็นผลดีเสียด้วยซ้ำ เพราะเพื่อน ๆ ผู้ชายจะคอยดูแลเพื่อน ๆ ผู้หญิงและการเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ ผู้ชายก็ไม่มีปัญหาอันใดกับเธอเลย อย่างบางวิชาที่ต้องเรียนร่วมกัน เล่นดนตรีด้วยกัน เช่น วิชารวมวงนั้น น้องเรเล่าให้ฟังว่า

“มีเพื่อน ๆ มาเล่นรวมวงกัน ในวงเรามีเพื่อน ๆ ผู้ชายทั้งหมดยกเว้นตัวเองที่เป็นผู้หญิง คือ กีตาร์ กลอง เบส ก็เป็นผู้ชาย และก็ไม่ได้แยกว่าต้องเล่นกับวงนี้นะวงนี้ ส่วนใหญ่ก็ช่วย ๆ กัน อย่างบางคนก็เล่นหลาย ๆ วง ช่วย ๆ กันมากกว่าค่ะ” (น้องเร, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

จากข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการที่น้องเรได้ร่วมเรียน ร่วมเล่นดนตรีกับเพื่อน ๆ ผู้ชายภายในภาควิชานี้ก็กลับเป็นผลดีอย่างยิ่งในการที่จะช่วยเสริมศักยภาพหรือทุนวัฒนธรรม ในการสื่อสารระหว่างน้องเรกับแขกผู้ชายภายในร้าน กล่าวคือ เมื่อน้องเรต้องทำงานในสถานที่ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ของเพศชาย นั่นคือ ผับ ดังนั้นการที่น้องเรได้ศึกษาเล่าเรียนในภาควิชาดนตรีสากลซึ่งมีผู้ชายเป็น “พลเมืองส่วนมาก” นั้น อาจกล่าวได้ว่าสิ่งนี้ทำให้น้องเรามีความได้เปรียบหากเทียบกับผู้หญิงร้องเพลงคนอื่น ๆ ที่มิได้มีการใช้ชีวิตในการเรียนร่วมกับเพื่อนผู้ชายหรืออยู่ร่วมในสังคมเดียวกับเพื่อนเพศชาย จากสิ่งนี้เองที่ทำให้ในภายหลังน้องเราสามารถนำมาพัฒนาเป็นทุนวัฒนธรรมในการสื่อสารกับนายจ้างผู้ชายหรือกับแขกที่มาเที่ยวซึ่งเป็นผู้ชายภายในผับได้ชนิดที่เรียกว่า “รู้เท่าทัน” กันเป็นอย่างดี

ก้าวเข้าสู่ชีวิตร้องเพลงกลางคืนบนถนนสายดนตรี

จากการที่ผู้วิจัยได้อ่านบทสัมภาษณ์ของน้องเรทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นบทสัมภาษณ์ที่ถามถึง ความฝันในวัยเด็กว่าน้องเรอยากจะประกอบอาชีพอะไร ซึ่งมีคำตอบมากมายจากตัวเธอเองในวัยเด็ก แต่หากพูดถึงความฝันในช่วงท้าย ๆ แล้วนั้น ก็อาจกล่าวได้ว่าสุดท้ายแล้วความฝันของน้องเรก็ได้เป็นเพียงความฝัน เพราะในปัจจุบันเธอได้ทำตามความฝันให้เป็นความจริงได้ นั่นคือ การได้เป็นนักร้องศิลปินนั่นเอง

“เด็ก ๆ ฝันอยากเป็นนางงาม นางแบบ เฮ้อออ.. คุณครู เลขานุการ นักมวยปล้ำ ก็เคยอยากเป็น แต่สุดท้ายฝันที่เป็นจริงก็การได้เป็นนักดนตรี นักร้องค่ะ อยากมีวงดนตรี” น้องเรกล่าว (Punpanmusic, 2551)

ก้าวแรกกับอาชีพร้องเพลงกลางคืน

ก้าวแรกที่เข้าสู่อาชีพร้องเพลงกลางคืนนั้น เริ่มต้นขึ้นตอนที่น้องเรเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการเริ่มต้นนี้อาจกล่าวได้ว่าเพราะปัญหาทางฐานะเศรษฐกิจของทางบ้าน น้องเรจึงต้องการหารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือทางบ้านประกอบกับการที่น้องเรได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่น้องเรศึกษาอยู่ โดยเริ่มต้นจากการที่อาจารย์แนะนำให้น้องเรรู้จักกับพี่ๆ ในวงดนตรีซึ่งรวมกันก่อนหน้านี้แล้ว และน้องเรได้ตามมาหลังสุด (วงดนตรีนี้คือวงดนตรีที่ออกอัลบั้มด้วยกันและปัจจุบันยังคงเล่นดนตรีด้วยกันอยู่ ซึ่งน้องเรามีอายุห่างกับพี่ ๆ ในวงประมาณ 4 ปี โดยเริ่มต้นจากการประกวดด้วยกันตามเวทีต่าง ๆ จนมาถึงการเล่นดนตรีกลางคืน

คือพี่ ๆ เป็นเพื่อนเรียนมาด้วยกัน โดยมีอาจารย์ที่โรงเรียนจับพวกเราแต่ละคนมารวมกันเป็นวงของโรงเรียน ดีใจกันมากค่ะ เพราะเราจะได้ซ้อมกันฟรีทุก ๆ เย็น หลังเลิกเรียนและทำการบ้านเสร็จแล้ว ขอบพระคุณอาจารย์มาก ๆ เลยนะคะ ส่วนเรนี้ตามมาหลังสุด ห่างกับพวกพี่ประมาณ 4 ปี มีอาจารย์เป็นคนแนะนำมา มาตอนช่วงที่วงจะเริ่มเล่นดนตรีอาชีพกันพอดี ก็เลยกลายเป็น วงนี้ขึ้นมา และก็พอดีช่วงนั้นที่บ้านมีปัญหาทางการเงิน ก็เลยได้มาทำงานนี้พอดีเลยคะพี่ (น้องเร, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

ผู้วิจัยเห็นว่าน้องเรได้เปลี่ยนสิ่งที่ตนเองชอบ สิ่งที่ตนเองทำได้ดี นั่นคือ การร้องเพลง หรือกล่าวได้ว่าน้องเรได้สั่งสมทุนวัฒนธรรมในรูปแบบของการนำความสามารถในด้านการร้องเพลงมาสร้างให้เกิดผลตอบแทนที่มีมูลค่าขึ้นมาและผลตอบแทนนั้น คือ เงินที่ได้รับจากการร้องเพลง

ร้านแรกที่น้องเรทำงานร้องเพลงกลางคืนก็มาจากการได้รับคำแนะนำจากพี่ ๆ วงบุญโดกันซึ่งเป็นวงดนตรีหญิงล้วน น้องเรโดยการให้วงน้องเรไปเล่นแทนที่ร้านตาตั้น แถวตลิ่งชัน เป็นเพราะวงบุญโดกันมีโอกาสได้ทำอัลบั้มกับค่ายเพลงและกำลังจะมีผลงานออกมาในช่วงระหว่างนั้น จึงทำให้วงบุญโดกันต้องหาวงดนตรีมาเล่นแทนพวกเธอ ซึ่งวงดนตรีของน้องเรก็ได้เป็นวงที่มาเล่นดนตรีแทนวงบุญโดกัน จากจุดนี้เองที่ได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานร้องเพลงกลางคืนของน้องเรและวงดนตรีของเธอด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่าการที่วงของน้องเรได้รู้จักกับวงบุญโดกันหรือกับกลุ่มนักดนตรีคนอื่น ๆ นั้นมาจากการที่น้องเรมีโอกาสช่วยทางสังคม และสิ่งนี้เองเป็นการสั่งสมทุนสังคม ซึ่งทำให้วงของน้องเรเป็นที่รู้จักมากขึ้นในด้านวงดนตรีหญิงล้วนที่เล่นดนตรีกลางคืนด้วยกัน

หนึ่งปีหลังจากเล่นที่ร้านแรก วงของน้องเรได้มีโอกาสไปเล่นที่ร้าน Yes Indeed (ในที่นี้คือ ร้านอาหาร Pub & Restaurant ตั้งอยู่บนถนนเกษตร-นวมินทร์) ตามคำแนะนำของพี่โก้ มิสเตอร์แซคแมน ซึ่งเป็นทั้งพี่ชายที่เคารพรัก และเทรนเนอร์ ที่คอยให้คำปรึกษาในเรื่องดนตรี หลังจากนั้น พี่หล้า แสงจันทร์ อรุณรังษี ก็ชักชวนให้วงน้องเรมาเล่นที่ลานเปียร์สิงห์หน้าเซ็นทรัลเวิลด์พลาซ่า หรือ เวิลด์เทรด ในปี 1999 และวงของน้องเรก็เริ่มเป็นที่รู้จักสำหรับคนกรุงเทพฯ ที่เที่ยว ดูนคริยามค่าคืน (Pure, 2551) ซึ่งรวมทั้งผู้วิจัยด้วย เพราะผู้วิจัยได้มีโอกาสไปรับประทาน อาหารที่ร้านดังกล่าว จึงได้เริ่มรู้จักวงดนตรีหญิงล้วนในนามวงของน้องเรด้วยเช่นกัน

ช่วงแรก ๆ ที่น้องเรร้องเพลงกลางคืนนั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยสงสัยและคิดเป็นอย่างแรกก็คือ ทำไมน้องเรซึ่งอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเพียงแค่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น สามารถที่จะออกมาทำงานนอกบ้านและที่สำคัญเป็นเวลายามค่ำคืนเสียด้วย เนื่องจากสังคมไทยมีมายาคติว่า กลางคืนเป็นเวลาที่ไม่อันตราย และหากจะต้องเข้าไปอยู่ในบริบทของพื้นที่นอกบ้านอย่างเช่น ผับ แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสงสัยว่าทำไมน้องเรจึงสามารถออกมาทำงานนอกบ้านได้ และทางครอบครัวของเธอคิดเห็นกับเรื่องนี้ว่าอย่างไร

ทำงานกลางคืนเราก็เป็นห่วง บางทีเค้าไปร้องเพลงที่ร้าน Yes indeed นะเราก็ไป ผู้ปกครองคนอื่นก็ไปกันทุกคนเลย เราไม่มีไรแต่เอ๋ (ชื่อสมมติของสมาชิกในวงน้องเร เพราะต้องการปกปิดชื่อของกลุ่มตัวอย่าง) เค้ามี แล้วเค้าก็พักที่นี้กับเรา พอเราไปที่ทำงานเค้าไปเห็นแล้วเราก็สบายใจทางร้านเค้าก็ดี ผู้ปกครองที่ไปด้วยเค้าก็ดี เมื่อก่อนจะเป็นห่วงไปนั่งเฝ้า พอเริ่มโตก็มีเอ๋ ดูแล เราก็สบายใจ เค้าทำงานด้วยเรียน ด้วยมานานแล้ว (แม่น้องเร, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2552)

จากคำกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยทราบสาเหตุที่น้องเรสามารถทำงานในเวลาที่ยาวหลาย ๆ คน กล่าวว่าเป็นเวลาที่ไม่อันตรายสำหรับผู้หญิงได้อย่างไม่มีปัญหา นั้นเพราะด่านแรกคือ แม่น้องเรนั้น ได้ไปดูล่วงเรื้องสถานที่ทำงาน คือการที่แม่ได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสกับประสบการณ์โดยตรง (direct experience) คือ การไปดูไปรู้ไปเห็นด้วยตาของตนเองถึงผับที่น้องเรทำงานร้องเพลง จึงทำให้แม่น้องเรหายห่วงและอีกสิ่งหนึ่งคือ เรื่องของการเดินทาง โดยระหว่างที่ต้องเลิกงานในเวลาเดียวกัน น้องเรได้เดินทางไป-กลับด้วยรถยนต์ส่วนตัวของพี่เอ๋ซึ่งทำงานอยู่วงเดียวกันกับเธอ และที่สำคัญคือ พักอาศัยอยู่บ้านเดียวกันเสียด้วย สิ่งนี้ทำให้แม่ของน้องเรรู้สึกสบายใจมากขึ้น หากเทียบกับการที่ต้องเดินทางไปทำงานโดยรถสาธารณะอย่างเช่น รถแท็กซี่ และการที่ทำงานกับพี่เอ๋ ยิ่งทำให้แม่ของเรเห็นว่าลูกของตนไม่ได้ออกไปทำงานเพียงลำพัง หากแต่มีเพื่อนไปด้วยทำให้แม่ของน้องเรสบายใจเพราะ แม่กล่าวว่าพี่เอ๋เปรียบเสมือนแม่คนที่ 2 ก็ว่าได้ เพราะสามารถดูแล

น้องเรแทนแม่ได้ เนื่องจากอายุที่มากกว่าของพี่เอ้และแม่น้องเรก็มีความสนิทสนม ความเชื่อใจในตัวพี่เอ้ว่าเป็นพี่ที่ดีคนหนึ่งและทั้ง 2 คนก็สนิทสนมกันเหมือนคนในครอบครัวเดียวกันก็ว่าได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอุปสรรคแรกที่จะทำให้น้องเรไม่สามารถก้าวอย่างออกมาจากบ้านได้ก็ต้องบอกว่าหายห่วง เพราะเธอได้ให้คนในครอบครัวได้ไปดูไปรู้ไปเห็นสิ่งที่เธอทำ สถานที่ทำงาน และได้รู้จักเพื่อนร่วมงานของตนเองทั้งหมดแล้ว หรือกล่าวได้ว่าการที่ผู้หญิงออกนอกบ้านยามวิกาลได้นั้น ต้องมิใช่การออกไปเพียงลำพังคนเดียว หากแต่ต้องมีเพื่อนไปด้วยซึ่งหมายถึง การออกไปข้างนอกในยามวิกาลของผู้หญิงนั้นสามารถกระทำได้และหากจะให้ความรู้สึกว่าการปลอดภัยด้วยแล้วนั้น จะต้องมีคนออกไปด้วยกันหรือไปเป็นเพื่อนกันมากกว่าการออกไปโดยลำพัง อย่างกรณีที่น้องเรออกไปทำงานร้องเพลงกลางคืนสิ่งหนึ่งที่ทำให้แม่ของน้องเรรู้สึกว่าการปลอดภัยก็น่าจะมาจากการที่น้องเรไปกับพี่เอ้ซึ่งเป็นพี่ที่อยู่ร่วมวงเดียวกันและบ้านเดียวกันกับเธอเสียด้วย

จากข้างต้นทำให้ผู้วิจัยพบว่า มีสิ่งหนึ่งที่มีส่วนในการผลักดันให้น้องเรได้เข้ามาประกอบอาชีพร้องเพลงกลางคืน ซึ่งอาชีพนี้ต้องออกมาทำงานในสถานที่ผับและในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นสถานที่และเวลาที่สังคมมองว่ามีอันตราย ปัจจัยที่ผลักดันในช่วงแรก ๆ ก็คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ อาจเพราะด้วยความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจที่บ้านของน้องเร ซึ่งมีเพียงแม่คนเดียวที่รับภาระเลี้ยงดูทั้งน้องเรและพี่สาวอีก 2 คน จึงทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นน้องเรจึงพยายามที่จะหารายได้เพื่อมาเป็นทุนให้กับทางบ้านของเธออีกทางหนึ่ง สิ่งนี้จึงเป็นแรงผลักดันหรือเป็นปัจจัยที่ทำให้น้องเรก้าวออกมาสู่การทำงานร้องเพลงกลางคืนก็ว่าได้

นักร้องหญิงสังกัดค่ายเพลง

การเริ่มต้นเข้าสู่อุตสาหกรรมเพลงอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะการสั่งสมทุนทางสังคม การมีเครือข่ายเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่อยู่ในวงการดนตรีนั้น ทำให้น้องเรามีโอกาสได้รู้จักกับพี่ ๆ ในวงการดนตรี จึงมีการชักนำเข้าไปสู่การเป็นศิลปิน นอกจากนี้ การที่น้องเรสั่งสมประสบการณ์ทางด้านดนตรีโดยการร้องเพลงกลางคืนที่ผับต่าง ๆ นั้น อาจกล่าวได้ว่าผับเหล่านี้เปรียบเหมือนเวทีคอนเสิร์ตขนาดเล็ก ๆ ที่ทำให้เรและเพื่อน ๆ ในวงของเธอสามารถที่จะแสดงดนตรีและตัวตนออกมาได้อย่างมีอิสระ ตามที่พวกเขาเหล่านั้นต้องการ และความเป็นตัวตนของวงหญิงล้วนนี้เอง ที่ทำให้เธอได้มีโอกาสเป็นศิลปินในนามวงผู้หญิงที่สามารถเล่นดนตรีได้โดดเด่นมากพอหากจะเทียบกับวงดนตรีของนักร้องผู้ชาย

การทำงานเพลงออกอัลบั้มครั้งแรกในชีวิต

โดยที่แรกเริ่มต้นก่อนการทำอัลบั้ม น้องเรได้ตระเวนเล่นดนตรีตามผับต่าง ๆ และลานเปียร์การ์เด้น จนมีพี่คนหนึ่งได้แนะนำให้วงของน้องเรารู้จักกับพี่โอม (ชาติรี คงสุวรรณ) ซึ่งเป็นโปรดิวเซอร์ของค่ายแกรมมี่ และได้ให้โอกาสวงของน้องเรได้ไปทดสอบเพื่อทำงานเพลง ซึ่งหลังจากนั้นก็เว้นช่วงไปพักใหญ่จึงได้เริ่มทำอัลบั้มกันจริง ๆ ประมาณปลายปี 2545 และอัลบั้มแรกออกวางแผง ประมาณปี พ.ศ. 2547 ในระหว่างที่ทำงานเพลงอยู่นี้ วงของน้องเรก็ยังคงเล่นดนตรีกลางคืนมาโดยตลอด

ส่วนในขั้นตอนระหว่างการทำงาน น้องเรเล่าว่า เธอและเพื่อน ๆ ได้หาเพลงที่มีรูปแบบเพลงที่เธอชอบเอามาเปิดฟังเปิดดูว่าเป็นแบบไหนกันที่เป็นแนวเพลงแบบวงของเธอและจะมีทีมงานมาคุยอีกครั้งว่าสิ่งที่วงเธอชอบนั้นเป็นแบบไหน ในอัลบั้มแรกนั้นน้องเรและพี่ ๆ ในวงได้มีส่วนร่วมโดยการที่ทีมงานให้ลองทำเพลง เขียนเนื้อเพลงมาให้ดูบ้างแต่ก็ไม่ได้ทำเองอย่างเต็มตัว แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่น้องเรบอกว่าได้มาจากการเล่นดนตรีกลางคืนและสามารถนำมาใช้ได้ในการทำอัลบั้มนั่นคือ การได้เข้าห้องอัดเสียงเพื่อเล่นเครื่องดนตรีต่าง ๆ ด้วยตัวเองจริง ๆ ไม่ได้มีบุคคลอื่นมาเล่นให้ หรืออาจกล่าวง่าย ๆ ว่าไม่ได้ใช้ฝีมือคนอื่นนอกจากฝีมือของคนในวงกันเอง

ส่วนรูปแบบเพลงในอัลบั้มแรกน้องเรนั้นเธอเล่าว่า

ชุดแรกจะเป็นวไรตี้ร็อค (คือ เพลงร็อคชนิดต่าง ๆ เช่นร็อคแบบช้า ๆ หรือบัลลาดร็อค หรือเพลงร็อค แบบสมัยใหม่ ที่เรียกกันว่าแนวเพลงแบบ Emo) ซึ่งวงดนตรีของเราเวลาเล่นกลางคืนก็จะเล่นหลายแนวด้วยการที่เราชอบทุกแนว ไฉโนนั้นก็เล่น แล้วดนตรีก็ไม่ได้จำกัด เราก็เลยนึกว่าน่าจะเล่นหลาย ๆ แนวนะ บางเพลงในอัลบั้มจึงมีทั้งแนว Reggae เป็น rock ไปเลย หรือ Classic Rock ที่เป็นเปียโนขึ้น แต่ทุกอย่างก็อยู่ในพื้นฐานของ Rock แล้วแต่ว่าจะเป็นสไตล์อะไร ก็คือวงเรที่เล่นประจำกลางคืนก็จะเล่นทุกแนวอยู่แล้ว” (น้องเร, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2552)

ภาพแรกของวงน้องเรที่ปรากฏสู่สายตาของสาธารณชนนั้น เป็นภาพของวงดนตรีหญิงล้วนที่สื่อให้สาธารณะเห็นว่าศิลปินวงนี้เป็นวงดนตรีที่ขายความสามารถทางด้านดนตรีมากกว่าการขายบุคลิกหรือน้ำตา เหตุเพราะน้องเรมีการสั่งสมทุนความรู้ความสามารถในการเล่นดนตรีกลางคืนมาก่อน และอาจกล่าวได้ว่าเพลงร็อคนั้นเป็นเพศที่เป็นตัวแทนของเพศชาย ดังนั้น เมื่อก่อนวงดนตรีของน้องเร ซึ่งเป็นวงดนตรีหญิงล้วนนั้นได้นำแนวเพลงร็อคมาเล่น สิ่งนี้อาจกล่าวได้ว่าวงของน้องเรมีการติดตั้งภาพลักษณ์ไปในทางวงดนตรีที่ขายความสามารถในการเล่น

ดนตรีมากกว่ารูปลักษณ์ เพราะการที่วงน้องเรแสดงให้เห็นว่าพวกตนก็สามารถเล่นดนตรีที่เป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของเพศชายได้เช่นเดียวกัน และจากการสะท้อนภาพจากเสื้อผ้า หน้าผมที่แต่งในการออกงานแสดงต่างๆหรือแม้แต่ในมิวสิกวิดีโอก็เช่นกัน ที่ต้องการจะสื่อว่าวงของพวกตนนั้น ขยายความสามารถไม่ได้เน้นที่รูปลักษณ์ความสวยงามแต่อย่างใด โดยน้องเรเล่าว่า

เค้าดูตอนเรามาบริษัท (หมายถึง คนที่มีหน้าที่ดูแลเสื้อผ้า หน้าผม ให้กับศิลปินของค่ายเพลงแห่งหนึ่ง) ว่าแต่งตัวมายังไง ลักษณะท่าทางยังงัย บุคลิกยังงัย เค้าก็ดูแต่ไม่ได้เปลี่ยนเราเยอะ เพราะถ้าเยอะเราก็จะอาย ๆ อีกร้อยกว่าวงเราก็ไม่ไหวแพะชันอยู่แล้ว ให้แต่งหน้ากันก็แปะอยู่แล้ว เลยพยายามไม่เปลี่ยนเรามาก แต่จะเติมหรือเน้นอะไรให้ชัดขึ้นมากกว่า (น้องเร, สัมภาษณ์ 12 กุมภาพันธ์ 2552)

มิวสิกวิดีโอแรกที่น่าเสนอนั้นจะเห็นได้ว่า มีการตัดภาพสลับไปมาระหว่างการเล่นดนตรี การร้องเพลง การได้เห็นถึงความหนักแน่นของดนตรี และภาพโดยรวมของวงที่ดูเข้มแข็งเหมือนอย่างผู้ชายเสียมากกว่าการถ่ายให้เห็นใบหน้าแบบชัด ๆ ขยายความสวยหล่อตามสมัยนิยมอย่างศิลปินวัยรุ่นทั่ว ๆ ไป

ผลงานเพลงในอัลบั้มที่ 2 นี้ ห่างจากอัลบั้มแรกถึงประมาณเกือบ 3 ปี คือ ประมาณปี พ.ศ. 2550 ซึ่งในระหว่างการทำงานเพลงในอัลบั้มที่ 2 นั้น วงของน้องเรก็ได้กลับมาเล่นดนตรีกลางคืนอีกครั้งหนึ่ง ผลงานเพลงในอัลบั้มใหม่นี้วงของน้องเรยังคงทำงานอยู่กับค่ายเพลงเดิม และในอัลบั้มนี้มีการรวมตัวของ 4 ศิลปินเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันเฉพาะกิจซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการทำอัลบั้มเดี่ยวของแต่ละคน

อัลบั้มที่ 2 นี้ วงของน้องเรได้มีส่วนร่วมในการทำเพลงที่มากขึ้น อาจเพราะเนื่องจากประสบการณ์ทางด้านดนตรีที่พวกเขาได้สั่งสมมานานในการเล่นดนตรีกลางคืนและจากประสบการณ์เพลงของอัลบั้มแรก จึงทำให้วงของน้องเรสามารถที่จะทำเพลงหรือเรียบเรียงเพลงให้เป็นแนวเพลงของวงตัวเองได้มากขึ้น น้องเรเล่าว่า

“สำหรับอัลบั้มใหม่นี้ทั้งหมด 3 เพลง ซึ่งทั้งสามเพลง วงของเรได้เป็นผู้เรียบเรียงเองทั้งหมด รวมไปถึงการอัดเสียงเองทุกตำแหน่งคะ ที่พิเศษหน่อยก็คือ มีอยู่หนึ่งเพลงที่มีมือกีตาร์เป็นคนแต่งเนื้อและทำนองเองด้วย” (Punpanmusic, 2551)

แต่ก็ใช่ว่าการได้ออกอัลบั้มเพลง จะทำให้วงของน้องเรได้รับความชื่นชมเท่านั้น เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้อ่านข้อความต่าง ๆ ที่มีนักฟังเพลงหรือบุคคลทั่ว ๆ ไป เขียนถึงวงน้องเรทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การที่วงดนตรีของน้องเรเล่นดนตรีกลางคืนมาก่อน ทำให้มีแฟนเพลงหรือเรียกได้ว่ามี “แฟนคลับ” ตั้งแต่มิได้สังกัดค่ายเพลง จึงทำให้ผู้คนที่เคยได้ยินได้

ฟังเสียงและดนตรีของวงน้องเร้นั้น เกิดความชื่นชมและชื่นชอบในฝีมือการร้องและการเล่นดนตรี จึงทำให้เกิดความคาดหวังว่าผลงานที่วงน้องเร้นอกกับทางค่ายเพลงนั้น จะต้องเป็นผลงานชิ้นเยี่ยมที่พวกเขาตั้งใจรอ แต่ปรากฏว่าข้อความที่ผู้วิจัยพบทางอินเทอร์เน็ตนั้น กลับพบว่า แฟนเพลงซึ่งเคยดูวงน้องเร้น้องเพลงกลางคืน ต่างออกอาการผิดหวัง ซึ่งพบได้จากคำกล่าวที่ว่า

ละทิ้งความน่าภูมิใจไปหมด โดยเฉพาะมือกีตาร์ เอาความภาคภูมิใจและความสามารถไปทิ้งไว้ไหนหมด ทั้ง ๆ ที่ได้รางวัล มาแต่ผลงานที่ออกมา ห่วยมากโดยรวม เพลงมั่วกันไปหมด ไม่มีเอกลักษณ์เลย เหมือนมิสเตอร์ทิมมิ่ง evanescence มั่ง เสียความรู้สึกมาก รอคอยมานาน นี่ก็จะเป็นความหวังใหม่ของวงการเพลงไทย ที่ไหนได้ กลับทำเพลงออกมาไม่สมกับฝีมือของตัวเอง ไม่รู้ทางค่ายคิดยังไง ถึงทำเพลงห่วยแบบนี้ ทั้ง ๆ ที่ทางวงมีทั้งฝีมือ และ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ แม้แต่การร้อง ยังอ่อนกว่าเดิมเยอะเลย รู้ไหมว่า ผมรอคอยด้วยความรู้สึกที่ดี เพราะเชื่อมั่นในความสามารถของทางวง แต่สุดท้าย ก็ทำเหมือนกับว่า ยังไงก็ขายได้จั้นหรือ ทำ ๆ ไปห่วยแบบนี้หรือ อยู่ค่ายนี้ มีแฟน เยอะ ยังไง ๆ ก็ดังจั้นหรือ ผิดหวังมาก กับสิ่งที่พวกคุณทำ พุ่มเทกันทั้งชีวิต เพื่อ ทำอะไรที่ไม่สร้างสรรค์แบบนี้ นะหรือ พวกคุณมีฝีมือ แต่เอาสิ่งนั้นไปไว้ไหนกันหมด เสียหายความศรัทธา ที่มีให้ ถ้ารู้ว่า พวกคุณมีฝีมือ แต่ไร้ความสามารถ แบบนี้ ปล่อยให้ทางค่ายครอบงำแบบนี้ ผมไม่สนใจแต่แรกจะดีกว่า (แฟนคลับน้องเร, 2550)

จากข้างต้น กล่าวได้ว่าในระบบอุตสาหกรรมเพลงนั้น ยังคงเป็นระบบทุนนิยมซึ่งมีเจ้าของค่ายเพลงเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต โดยจะเห็นว่าค่ายเพลงจะคำนึงถึงรายรับหรือรายได้มากกว่าการผลิตงานเพลงที่มีคุณค่าด้านศิลป์ กล่าวคือ การทำงานเพลงนั้นทางค่ายเพลง ยังคงต้องอาศัยเพลงที่เรียกว่า เพลงตลาด ซึ่งจะเน้นที่ยอดขายมากกว่าจะเน้นในด้านความเข้มข้นในด้านคุณภาพของงานดนตรี ซึ่งอาจจะขายได้น้อยกว่าเพลงตลาดทั่ว ๆ ไป ดังนั้นการที่วงของน้องเรได้เข้ามาสู่สังกัดค่ายเพลงนั้น สิ่งหนึ่งที่พบเห็นคือ การที่พวกเขาได้สูญเสียความเป็นตัวตนในแง่ของการทำงานด้านดนตรีที่ตนเองมีความสามารถมากพอที่จะทำงานเพลงคุณภาพออกมาได้มากกว่านี้ แต่กลับต้องทำตามที่ค่ายเพลงต้องการ

กล่าวได้ว่าน้องเรได้ส่งสมทั้งทุนทางสังคม คือการได้รู้จักบุคคลเพิ่มมากขึ้น ทั้งในแวดวงสังคมอุตสาหกรรมดนตรี และการได้ทุนสัญลักษณ์ในนามของวงดนตรีหญิงล้วน และที่สำคัญ คือ การส่งสมทุนวัฒนธรรม ในการบ่มเพาะ ประสบการณ์และฝีมือในการร้องเพลง มาเป็นเวลาหลายปีก่อนที่พวกเขาจะมีโอกาสมีผลงานอัลบั้มเป็นของตนเองก็ว่าได้ และจากการส่งสมทุน

เหล่านี้ น้องเรและเพื่อนๆร่วมวงดนตรีจะพบว่า มีบางสิ่งที่กำลังเปลี่ยนไป หลังจากที่นี่น้องเรและวงดนตรีได้กลับมาทำงานร้องเพลงกลางคืนอีกครั้งหนึ่ง

“ผู้หญิงมีสังกัดกับการร้องเพลงกลางคืน”

ผู้หญิงมีสังกัดกับการร้องเพลงกลางคืน

หลังจากช่วงที่ออกอัลบั้มแรกนั้น วงของน้องเรได้หยุดร้องเพลงกลางคืนไปช่วงระยะหนึ่งและ กลับมาร้องเพลงกลางคืนอีกครั้ง หลังจากการโปรโมตอัลบั้มแรกจบลง การกลับมาร้องเพลงกลางคืนอีกครั้งหนึ่งน้องเรพบว่า มีสิ่งหนึ่งที่เธอได้รับหลังจากการออกอัลบั้มนั้นก็คือ รายได้ในการทำงานร้องเพลงกลางคืนที่มากขึ้น สิ่งนี้อาจกล่าวได้ว่าการออกอัลบั้มเป็นศิลปินของน้องเรเป็นการสั่งสมทุนทางสังคมหรือเครือข่าย ทุนชื่อเสียงหรือทุนสัญลักษณ์ และทุนวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลกลับมาในรูปแบบของการได้รับทุนทางเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้น เพราะหลังจากออกอัลบั้มเพลงไปนั้น ทำให้มีผู้คนรู้จักน้องเรมากขึ้น ในฐานะของศิลปินค่ายใหญ่ ซึ่งเมื่อเวลาที่มาร้องเพลงในผับต่าง ๆ นั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผับนั้น ๆ ว่า มีศิลปินมาร้องเพลงประจำอยู่ที่ร้านนี้ไม่ใช่เป็นเพียงแค่นักร้องกลางคืนธรรมดาทั่ว ๆ ไป

หลังจากออกเทปก็ได้เยอะขึ้น แท้จริง ๆ ตอนแรกที่เริ่มเล่นเคยได้อยู่ร้านหนึ่งเล่นได้ประมาณชั่วโมงละ 90 บาท ไม่ถึงร้อย ก็แบบช้า ๆ อะไรอย่างนี้ พอหลังจากนั้น พี่โก้ (Mr.Saxman) เคาก็แนะนำให้มาเล่นที่นั่นที่นี้ (ร้าน Yes indeed) ก็ตกใจมาก ได้ขึ้นมาเป็น 700 บาท คือ ตกใจสุด ๆ โอ้โฮ...แบบใช้ไม่หมดอะอาทิตย์หนึ่ง ตอนนี้อาจอยู่ที่ประมาณเฉลี่ยต่อคนนะ ก็ประมาณ 1,500-1,600 บาทต่อชั่วโมง ถ้ารวมทั้งวงก็ประมาณ 8,000-10,000 บาท (น้องเร, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2551)

และจากข้างต้นผู้วิจัยพบว่า มีสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานของน้องเร อาจกล่าวได้ว่าการสั่งสมทุนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการมีเครือข่ายพี่ ๆ ในวงการดนตรีที่คอยให้คำแนะนำและโอกาสที่คอยหยิบยื่นให้น้องเรและวงของเธอ ในที่นี้ไม่ได้หมายรวมถึงการเล่นดนตรีของวงน้องเร หากแต่กล่าวถึงการที่วงของน้องเรได้มีโอกาสรู้จักกับพี่ ๆ ในวงการดนตรีและบวกรวมกับความพร้อมของวงน้องเรที่มีฝีมือและมีความสามารถในด้านดนตรีในระดับหนึ่งเลยทีเดียว ในส่วนนี้จึงทำให้ง่ายแก่การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ และการที่ได้ทำความรู้จักกับผู้คนมาก ๆ นั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าการทำตัวเป็นปัจเจกชนในวงการดนตรีก็ว่าได้ เหตุเพราะว่า วงการดนตรีทั้งในอุตสาหกรรมเพลงและวงการดนตรีกลางคืนนั้น เปรียบเสมือนกับวงกลม นั่นคือ

การที่เราได้รู้จักคนเล่นดนตรี หรือร้องเพลงนั้น ส่วนมากมาจากการทำความรู้จักต่อกันเช่น การเป็นเพื่อนเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องในสถานศึกษาเดียวกัน การได้เล่นดนตรีภายในร้านเดียวกันหรือจากการแนะนำให้รู้จักต่อ ๆ กัน หรืออาจพูดได้ว่ายิ่งผู้หญิงมีการสังสรรค์ทางสังคมมากเท่าไร โอกาสที่จะได้เล่นดนตรี ร้องเพลง ในร้านที่เราเรียกว่าเป็น ร้านระดับดี ๆ คนมีฝีมือมาเล่นดนตรีกันนั้น ย่อมเป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้นเพราะการแนะนำให้รู้จักกับเจ้าของร้าน /ผู้จัดการร้าน ด้วยเช่นกัน อย่างที่น้องเรเล่าว่า

“เรว่าวงการดนตรีมันจะเป็นวงกลม คือเรารู้จักคนนี้แล้วคนนี้ก็พาเราไปในที่ ๆ เราเป็นนักดนตรีเหมือนกัน ไม่ต้องพูดไรมากเจอหน้าก็เหมือนเคยเห็นกันแล้ว รู้จักกันแล้ว ซึ่งพอได้มารู้จักกันก็มีการต่อยอดแบบเล่นที่ไหน เดี่ยวไปดู คือทุกคนจะรู้จักกันเกือบหมดนะ” (น้องเร, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

นอกจากนี้สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยพบก็คือ ในการจะก้าวเข้าสู่การเป็นศิลปินนั้น ก็ต้องมีการสังสรรค์ทั้งประสบการณ์จากเวทีที่เคยผ่านมา สังคมทุนวัฒนธรรม เช่นความสามารถด้านการร้องเพลง และสังคมนทางสังคม ซึ่งมาจากการเป็นเครือข่ายเฉพาะของคนเล่นดนตรีกลางคืนกลุ่มหนึ่งในสังคมที่สามารถรู้จักกันได้ไม่ว่าจะเป็น จากการรู้จักแบบปากต่อปาก หรือจากการดื่ม กิน กับเพื่อนฝูงหลังเลิกงานซึ่งอาจจะรู้จักกันเพราะเป็นเพื่อนของเพื่อนอีกทีหนึ่ง แต่สิ่งที่เชื่อมโยงคนกลุ่มนี้ได้ันนั้นอาจเพราะ การที่พวกเขามาจากสถานที่ทำงานที่คล้ายคลึงกัน มีความรักความชอบในสิ่งที่เหมือนกัน ทำงานทางด้านเดียวกัน จึงทำให้เกิดเครือข่ายของสังคมนักดนตรีกลางคืนขึ้นซึ่งไม่มีการแยกว่าเป็นเพื่อนชายหรือเพื่อนหญิงก็สามารถรวมกันได้

ปัจจุบันกับการร้องเพลงกลางคืน

หากพูดถึงการแต่งตัวซึ่งเป็นอวัจนภาษาอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยพบว่าเครื่องแต่งกายหรือเสื้อผ้าที่น้องเรสวมใส่นั้น จะเป็นเสื้อผ้าแบบผู้หญิงน่ารัก ๆ มากกว่าการแต่งกายแบบเซ็กซี่ โชว์สัดส่วนเรือนร่าง ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยก็พบว่าเสื้อผ้าที่น้องเรสวมใส่นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วแบบเสื้อผ้าจะเป็นแบบเรียบ ๆ สวมกระโปรงแต่ก็เป็นกระโปรงที่ยาวเลยเข้า และสีสันของเสื้อผ้าส่วนใหญ่จะมีสีดำหรือขาว จะไม่มีสีสันสดใสมากนัก แต่คำกล่าวที่เราเคยกล่าวกับผู้วิจัยว่างานตนเอง “ไม่ใช่่วงแพชั่น” นั้น ก็ได้หมายความว่า น้องเรจะแต่งตัวลำสมัย หรือไม่ตามสมัย หากแต่เป็นสไตล์แบบของตัวเองมากกว่า เพราะบางชุดที่ใส่ก็มีสไตล์คล้าย ๆ กับเสื้อผ้าแนวญี่ปุ่น ๆ อยู่บ้าง ส่วนการแต่งหน้าทาปาก ก็มีการแต่งแต้มให้เห็นอยู่บ้างแต่อาจจะไม่ถึงกับมีสีสันจัดจ้าน และก็ ไม่ได้จัดสนิทซะทีเดียว และด้วยรูปลักษณ์ของน้องเรที่ไม่ได้ผอมหรืออ้วนจนเกินไปนั้น สิ่งนี้

ก็เรียกได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยเสริมย้ำในเรื่องที่น้องเรากล่าวว่า ตนเองเป็นนักร้องที่ขายความสามารถมิใช่แค่ร้องที่ขายรูปร่างหน้าตา

และในปัจจุบันน้องเรทำงานร้องเพลงกลางคืนร่วมกับวงของเธอ (วงหญิงล้วนที่ออกอัลบั้มด้วยกัน) เหลือเพียงแค่ 1 วันเท่านั้น เหตุเพราะน้องเรบอกกับผู้วิจัยว่า พี่ ๆ ในวงบางคนเริ่มทำงานประจำในช่วงเวลากลางวัน ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับดนตรีเสียอย่างใด และมีสมาชิกในวงอีกคนหนึ่งที่กำลังจะไปศึกษาต่อที่ยังต่างประเทศ ดังนั้นจึงได้ตกลงกันเพื่อที่จะลดวันเล่นดนตรีเหลือเพียงแค่วันเดียวเท่านั้น แต่ก็มีสมาชิกในวงอีกหนึ่งคนที่ยังคงเล่นดนตรีด้วยกันกับน้องเร คือพีเอ๋ มือกลอง ซึ่งพักอยู่บ้านเดียวกันกับน้องเรตั้งแต่สมัยที่เธอเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกันในระดับมัธยมศึกษา และปัจจุบันน้องเรและพีเอ๋ ได้ร้องเพลงและเล่นดนตรีกลางคืนร่วมกับสมาชิกคนใหม่ ๆ ในวง ซึ่งเป็นผู้ชายทั้งหมด และมีน้องเรและพีเอ๋เท่านั้นที่เป็นผู้หญิงในสมาชิกวงใหม่นี้ และผู้วิจัยได้มีโอกาสถามน้องเรว่าในการร้องเพลงกับวงดนตรีที่มีเพื่อนร่วมวงส่วนใหญ่เป็นชายนั้น รู้สึกต่างกันไหมกับวงดนตรีเก่าของเธอ โดยน้องเรเล่าว่า

“ก็ต่างกับวงก่อนนะ เพราะวงก่อนเป็นวงที่เล่นมาด้วยกันตั้งแต่เด็ก เล่นกันบ้าง ซี้เกียบบ้าง แต่พอไปทำงานกับคนอื่น เราต้องขยันกันมากขึ้น ต้อง Active เยอะขึ้น จะเล่นมาก เหมือนกับเมื่อก่อนก็ได้ไม่ได้ มันเหมือนเราโตขึ้นอีก Step หนึ่ง” (น้องเร, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2551)

หากจะถามถึงในแง่ของความแตกต่างระหว่างวงดนตรีของผู้หญิงกับผู้ชายนั้น น้องเรกล่าวว่า

“ไม่ค่อยต่างกัน คือเราอาจจะโชคดีที่ว่าแต่ละคนค่อนข้าง ใจมันค่อนข้างได้นะ คือไม่ต้องมาเคี่ยวเข็ญไรกันเยอะ คือเราเห็นบางวงที่เรารู้จักก็มีปัญหาโน่นนี่ แบบใครจะหยุดก็หยุด แต่ของเราโชคดีที่ว่าการทำงานเป็นชิ้นเป็นตอนจะไปไหน ทำอะไรก็บอกกัน เลยไม่มีปัญหาอะ” (น้องเร, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2551)

จากข้างต้นผู้วิจัยพบว่าการทำงานของผู้หญิงหรือผู้ชายในการร้องเพลงหรือเล่นดนตรีกลางคืน ส่วนมากแล้วนั้น มักจะไม่ค่อยมีปัญหาในการร่วมงานกัน หากจะมีก็ไม่ใช่เพราะการเป็นเพศหญิงหรือเพศชายแต่อาจเกี่ยวกับเรื่องของความรับผิดชอบในหน้าที่ของแต่ละคนมากกว่า เช่น ความละเอียดในการแกะเพลง การมาซ้อม หรือการมาร้องเพลงหรือเล่นดนตรีที่ตรงเวลา เป็นต้น

ตารางที่ 4.1

ตารางงานร้องเพลงกลางคืนตามผับต่าง ๆ ของน้องเร

วันจันทร์	ร้องเพลงที่ร้าน Gazebo เวลา 21.00 – 22.30 น.
วันอังคาร	ร้องเพลงที่ร้าน นั่งเล่น เวลา 21.00 – 22.30 น.
วันพุธ	ว่าง
วันพฤหัสบดี	ร้องเพลงที่ร้าน นั่งเล่น เวลา 21.00 – 22.30 น.
วันศุกร์	ร้องเพลงที่ร้าน Gazebo เวลา 21.00 – 22.30 น.
วันเสาร์	ร้องเพลงที่ร้าน Saxophone เวลา 24.00 – 01.30 น
วันอาทิตย์	ว่าง

ทั้งนี้หากกล่าวถึงการเลือกเวลาที่จะเล่นในร้านผับต่าง ๆ นั้น กล่าวได้ว่าน้องเรและเจ้าของร้านต่างพบกันครึ่งทาง ในที่นี้ หมายถึง หากทางร้านต้องการที่จะให้วงของน้องเรลงในวันเวลาใดของทางร้าน ทางเจ้าของร้านก็จะถามกับที่วงน้องเรว่าวันไหนว่าง วันไหนไม่ว่าง ซึ่งการต่อรองด้านเวลานี้เป็นแบบพบกันครึ่งทางเสียมากกว่า ส่วนในเรื่องของราคาการทำงานนั้น กล่าวได้ว่าทางวงของน้องเรจะมีราคากลางไว้แล้วว่า พวกเขาจะรับอยู่ที่ราคาเท่าไร ในจำนวนชั่วโมงที่กำหนด ซึ่งปัจจุบัน (พ.ศ. 2552) ราคาที่วงน้องเรรับ คือ 1,500-1,600 บาทต่อชั่วโมง แต่ราคานี้ก็มีการต่อรองกันได้แล้วแต่กรณี

ร้านเพื่อคนดนตรีกับวงดนตรีที่มากความสามารถ

ภาพที่ 4.1

สัญลักษณ์ของร้าน Saxophone Pub & Restaurant

ที่มา: Saxophone Pub and Restaurant, Bangkok Thailand, โดย SAXOPHONE PUB, 2550, สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2551, จาก <http://www.saxophonepub.com/intro.htm>

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการติดตามกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานที่ทำงานจริงของกลุ่มตัวอย่างหรือที่เรียกกันว่า สนามการวิจัย ซึ่งสนามการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ติดตามกลุ่มตัวอย่าง นั้นคือ ในการที่จะตามไปสังเกตการณ์ในสถานที่จริงคือ ร้าน Saxophone Pub & Restaurant ซึ่งเป็นร้านที่น้องเรและเพื่อนร่วมวงดนตรี ได้ทำงานอยู่ที่นี่และผับแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มนักฟังเพลงแนวลูสหรือแนวจ๊าส อาจเรียกได้ว่าเป็นผับเฉพาะกลุ่มคน โดยแขกส่วนใหญ่ที่มาจะมีทั้งผู้ชายและผู้หญิงและมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ แต่พบว่าบางค่ำคืนอาจมีแขกที่เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และเป็นชาวต่างชาติมากกว่าชาวไทยเสียด้วยซ้ำ กล่าวได้ว่าอาจเพราะผับต่าง ๆ นั้น ล้วนแล้วแต่มีการแบ่งสถานภาพทางชนชั้นในสังคม (social class) ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การที่ผับต่าง ๆ เน้นให้เห็นถึงความแตกต่างของร้านตนกับร้านอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเน้นจากดนตรีอย่างเช่น Saxophone Pub ที่จะเน้นการขายดนตรีแนวลูส แจ๊ส หรือแนวเพลงป๊อปแต่เป็นเพลงป๊อปที่เรียกว่ามีชั้นเชิง มีฝีมือ หรือการที่บางร้านเน้นการตกแต่งร้านให้หรูหรา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เรียกได้ว่าเป็นการแบ่งชนชั้นของผับ รวมทั้งยังเป็นการคัดหรือเลือกลูกค้าที่จะมาเที่ยวมาใช้บริการกับทางร้านว่าร้านนั้น ๆ ต้องการลูกค้าแบบไหน กลุ่มใด รสนิยมอย่างไรก็เป็นได้

บรรยากาศภายในร้าน Saxophone Pub & Restaurant

ภาพที่ 4.2

บรรยากาศภายในร้าน Saxophone Pub & Restaurant ในบริเวณชั้น 1

ที่มา: "Songburi video Channel," โดย NiteLife : Saxophone, 2551, สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2551, จาก http://www.songburi.com/channel/nitelife_saxophone.html

ร้าน Saxophone Pub & Restaurant ตั้งอยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ใกล้กับบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ และหากกล่าวถึงร้านนี้ในกลุ่มคนเล่นดนตรีกลางคืน จะกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีใครไม่รู้จักร้านแห่งนี้ เพราะเป็นร้านที่รวมบรรดานักดนตรีและนักร้องที่มีฝีมือในชั้นแนวหน้าทางด้านดนตรีแนวบลูส์และแนวแจ๊สของเมืองไทยไว้ด้วยกัน

ภาพที่ 4.3

บรรยากาศภายในร้าน Saxophone Pub & Restaurant ในบริเวณชั้น 2
ซึ่งมีการตกแต่งผนังด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ

ที่มา: "Songburi video Channel," โดย NiteLife : Saxophone, 2551, สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2551, จาก http://www.songburi.com/channel/nitelife_saxophone.html

ภาพที่ 4.4

บรรยากาศภายในร้าน Saxophone Pub & Restaurant ในบริเวณชั้น 2

ที่มา: “Songburi video Channel,” โดย NiteLife : Saxophone, 2551, สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2551, จาก http://www.songburi.com/channel/nitelife_saxophone.html

บรรยากาศภายในร้าน Saxophone Pub & Restaurant ในบริเวณชั้น 2 ซึ่งมีการใช้ที่นั่งแบบญี่ปุ่นซึ่งให้ความรู้สึกสบาย ๆ รวมทั้งบริเวณนี้มีการจัดแบ่งพื้นที่ให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนตัว

ภาพที่ 4.5
บริเวณส่วนของเวทีนักดนตรี

ที่มา: “Songburi video Channel,” โดย NiteLife : Saxophone, 2551, สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2551, จาก http://www.songburi.com/channel/nitelife_saxophone.html

กล่าวได้ว่าร้าน Saxophone เป็นร้านที่ตั้งอยู่ในตัวอาคารที่เป็นตึกแถวซึ่งค่อนข้างเก่าแก่ตามอายุของการเปิดร้านนั่นก็คือ ร้าน Saxophone Pub & Restaurant เปิดมาแล้วเป็นปีที่ 23 ซึ่งกล่าวได้ว่า ที่นี่เป็นผับยุคแรก ๆ ที่มีการเล่นดนตรีแนวบลูส์หรือแนวแจ๊สในสมัยนั้น เหตุเพราะในสมัยนั้นการจะฟังเพลงแนวนี้จะหาฟังกันได้ตามโรงแรมเสียมากกว่าการหาฟังจากร้านประเภทผับ เหตุเพราะดนตรีบลูส์และแจ๊สเป็นดนตรีที่มีต้นกำเนิดมาจากต่างประเทศ ดังนั้นในช่วงแรก ๆ ที่ดนตรีแนวนี้เข้ามาในประเทศไทยผู้คนที่ฟังเพลงแนวนี้ก็จะกลุ่มคนชนชั้นสูงในสังคมไทยทั้งเพศหญิงและเพศชายเสียส่วนใหญ่ จึงทำให้การเล่นดนตรีในแนวนี้จะเล่นแต่ในสถานที่ที่เรียกได้ว่า หูหยา เช่น ภายในโรงแรมของต่างชาติเสียมากกว่าสถานที่ทั่ว ๆ ไป

และเมื่อผู้วิจัยได้ย่างก้าวเข้าไปภายในบริเวณร้าน ผู้วิจัยพบว่าร้านมีการตกแต่งที่ค่อนข้างจะให้บรรยากาศสบาย ๆ เป็นกันเองไม่ว่าจะเป็น โต๊ะ เก้าอี้ ซึ่งทำกับวัสดุจากไม้ รูปแบบ

เรียบ ๆ ให้บรรยากาศเหมือนบ้านแบบล็คคโฮม คือ มีการใช้อิฐและไม้เป็นส่วนใหญ่ มาสร้างบรรยากาศโดยรวมภายในร้าน และการให้แสงสีส้มนวล ๆ ชวนให้ผ่อนคลาย และที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยพบก็คือ ความเป็นกันเองที่ทางร้านต้องการให้เกิดจากการที่ให้เวทีนักร้องอยู่บนพื้นเดียวกันกับแขกที่มาเที่ยวโดยไม่มีการยกระดับพื้นให้สูงขึ้นมาอย่างผับอื่น ๆ มีก็แค่เคาน์เตอร์กั้นไว้ระหว่างที่นั่งแขกกับวงดนตรี ซึ่งถือว่าเป็นการดูดนตรีแบบใกล้ชิดมาก ๆ แทบจะเป็นส่วนหนึ่งของวงดนตรีเลยทีเดียว หากยกเอาเคาน์เตอร์ที่ล้อมไว้ออกไป ส่วนสไตล์การตกแต่งร้านจะเห็นได้ชัดว่ามีการผสมผสานระหว่างความเป็นตะวันตกและตะวันออก เพราะสังเกตได้จากเครื่องดนตรีที่มีทั้งของฝั่งตะวันตก เช่น กีตาร์ ทรัมเป็ต และทางฝั่งตะวันออกอย่างไทยเรา เช่น ตะโพน ซอต่าง ๆ แต่ตำแหน่งที่วางเครื่องดนตรีของไทยนั้นจะอยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่าเครื่องดนตรีฝั่งตะวันตก สิ่งนี้เสมือนเป็นการให้เกียรติดนตรีไทยก็ว่าได้ และในบริเวณชั้น 1 ของร้านจะมีบาร์ไว้ให้แขกที่มาเที่ยวได้เลือกมุมที่จะนั่งกัน หรือจะนั่งติดเคาน์เตอร์ด้านหน้าเวทีหากแขกต้องการใกล้ชิดวงดนตรี นอกจากเครื่องดนตรีแล้วยังมีภาพวาดงานศิลปะต่าง ๆ ประดับตกแต่งไว้ทั่วบริเวณร้าน แต่ก็มีได้มีไวแคเชอร์เท่านั้น เพราะหากใครสนใจรูปภาพนั้น ๆ ก็สามารถขอซื้อกลับไปบ้านได้เช่นกัน ส่วนบริเวณชั้นที่ 2 ของร้าน ก็จะมีโต๊ะพูลไว้ให้เล่นได้เล่นเป็นอีกกิจกรรมอย่างหนึ่งภายในร้าน และในส่วนของที่นั่งก็มีให้เลือกทั้งแบบส่วนตัวและส่วนรวม เพราะหากอยากจะเป็นส่วนตัวก็สามารถเดินเลี้ยวซ้าย หรือเลี้ยวขวา และตรงไปสุดทางก็จะมีที่นั่งแบบเบาะสโตร์ญี่ปุ่น ให้นั่งฟังเพลงเกาะขอบระเบียง มองมุมสูงดูนักร้องได้อย่างสบายใจเช่นกัน

ในที่นี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์พี่หนึ่งพี่ชายที่แสนใจดี ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้จัดการของร้าน Saxophone Pub & Restaurant พี่หนึ่งได้กล่าวถึงนิยามของร้านแห่งนี้กับผู้วิจัยว่า การที่แขกที่มาเที่ยวนึกถึงร้านนี้เป็นอย่างแรกคงจะหนีไม่พ้นเรื่องของ “แนวดนตรีบลูส์และแจ๊ส” เพราะสิ่งนี้เป็นโลโก้ของร้านแห่งนี้เลยก็ว่าได้

ร้านเราเปิดมา 23 ปี แล้วถ้ายืนอยู่ได้ทุกวันนี่ก็คือ เรื่องดนตรี ซึ่งถ้าใครเคยมาใช้บริการที่ร้านก็จะรู้ว่าแนวเพลงของร้านเราไม่เหมือนกับที่อื่น ๆ จะเป็นแนวแจ๊สกับบลูส์ มี 2 แนวหลัก ละที่ร้านไม่ค่อยเล่นเพลงไทย จะเล่นสากล ส่วนใหญ่นักร้องจะเป็นวงเก่า ๆ ยกตัวอย่าง วงทีโบน ซึ่งวงนี้ก็ไม่ใช่แนวบลูส์หรือแจ๊ส แต่จะเป็นแนวของตัวเองเล่นที่นับมาตั้ง 10 กว่าปีแล้วนะ หรือพี่โก้ มิสเตอร์แซ็กแมน เล่นที่นี้ตั้งแต่ยังไม่ออกเทปเลย หรืออีกหลาย ๆ วง พี่ว่าเดี๋ยวนี้กลุ่มลูกค้าที่ชอบแนวนี้เค้าไปต้องไปตามโรงแรมเพื่อฟัง แต่ถ้ากลุ่มที่มาที่นี้ก็จะได้รับความรู้สึกเหมือนกับบ้านมากกว่านะ

ให้รู้สึกสบาย ๆ เหมือนมาเที่ยว ไม่ต้องใส่ชุด แต่งตัวสบาย ๆ มาเที่ยวได้ (พืหนึ่ง, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

กล่าวได้ว่าลูกค้าของร้าน Saxophone หากเป็นชาวไทยก็จะเป็นลูกค้าที่ต้องการเล่นดนตรีที่เป็นแนวเฉพาะนั่นคือ แวนบลูส์ หรือ แวนแจ๊ส แต่ก็มีบางกลุ่มที่ต้องการเล่นเพลงฝรั่งแต่เป็นแนวเพลงที่มีชั้นเชิงอย่างเช่นที่วงน้องเรเล่นเป็นแนวของวงพวกเธอ นอกจากนี้ลูกค้าที่มาที่นี่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มคนอายุ ประมาณ 25 ปีขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย อาจกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนทำงาน และค่อนข้างมีฐานะเหตุผลเพราะ ผู้วิจัยดูจากราคาของอาหารและเครื่องดื่มที่ค่อนข้างมีราคาสูง เช่น ราคาน้ำอัดลมแก้วละ 90 บาท น้ำเปล่า 90 บาท เบียร์แก้วละประมาณ 120 บาท ราคาอาหารที่ไม่ต่ำกว่า 100 บาท สิ่งเหล่านี้ก็ถือว่าทางร้านมีการแบ่งกลุ่มลูกค้าที่จะมาเที่ยวได้อย่างชัดเจนเลยทีเดียว กล่าวคือถ้าไม่มีเงินมากพอก็คงไม่ยอมมาเพราะหากไปเที่ยวที่ร้านอื่นก็จะมีราคาเครื่องดื่มและอาหารที่ถูกกว่าที่นี่ แต่หากเป็นการมาเพื่อฟังเพลงบลูส์หรือแจ๊สแล้วนั้น ลูกค้าจำนวนมากของร้านถือว่าคุ้มค่า เพราะมีผับเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นที่เล่นดนตรีสไตล์บลูส์และแจ๊ส หรือถ้าไม่ใช่ผับก็สามารถหาได้ตามโรงแรมต่าง ๆ ซึ่งราคาค่าเครื่องดื่มก็อาจจะมากกว่าที่นี่ และในส่วนของชาวต่างชาติที่มาเที่ยวส่วนมากแล้วจะมาเพื่อดื่มพร้อมกับนั่งฟังดนตรีมากกว่าการมาเพื่อสังสรรค์กันเองอย่างเดียว และอีกสิ่งหนึ่งที่พบก็คือชาวต่างชาติที่มาฟังดนตรี ถ้าหากมาตั้งแต่ช่วงค่ำจะอยู่ไม่ถึงเวลาร้านปิด ส่วนใหญ่จะมานั่งดูได้สัก 1 วง ก็จะจ่ายเงินและกลับบ้านไป ส่วนลูกค้าคนไทยถ้ามาแล้วจะอยู่จนร้านปิดเสียส่วนใหญ่ หากลูกค้ากลุ่มที่มานี้ไม่ได้มาโดยเฉพาะเจาะจงวงดนตรีวงใดเป็นพิเศษ ก็อาจจะนั่งฟังเพลงต่อกันไปเรื่อย ๆ โดยไม่ได้รับรื้อนกลับบ้านแต่อย่างใด

จากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามน้องเรเกี่ยวกับผับแห่งนี้ว่ามีลักษณะที่แตกต่างจากผับแห่งอื่นหรือไม่ น้องเรกล่าวว่า

ต่างกันนะ อย่างที่ Saxophone ก็คือ แยกที่มาเค้าก็จะมาเล่นดนตรีอย่างเดียวเลย เพราะร้านนี้มีชื่อเสียงทางด้านดนตรีอยู่แล้ว คนที่มาก็ค่อนข้างตั้งใจมาฟังดนตรีดูดนตรี แต่โดยส่วนตัววงเร คือ เอาจริง ๆ แล้วก็ห่วยที่สุดในร้านแหละ (หัวเราะ) คนอื่นเขาก็จะระดับเทพ ใส่อ่างฟี่โก้ Mr.Saxman อย่างนี้ แต่อย่าง วงเราอาศัยความเป็นทีมเวิร์ค แล้วคนเขาอาจจะชอบตรงนั้น อืม...แล้วก็ต้องเล่นแบบเพลงอะไรดี หลายแนว แต่ว่าเป็นเพลงสากลหมดเลย จะมีเพลงไทยบ้างเช่น เพลงในอัลบั้มของตัวเอง" (น้องเร, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2551)

จากคำกล่าวข้างต้นเป็นการกล่าวถึงร้าน Saxophone Pub & Restaurant ร้านที่กลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยคือ น้องเรทำงานร้องเพลงอยู่ที่นี่ และการที่น้องเรบอกกับผู้วิจัยว่า วงดนตรีของตนเป็นวงที่ “ห่วยที่สุด” ในร้านนั้น อาจจะมาจากการที่น้องเรใช้เกณฑ์เรื่องความสามารถทางดนตรีประกอบกับเกณฑ์ของการสั่งสมประสบการณ์เป็นตัวตัดสิน เพราะนักดนตรีหรือวงดนตรีที่ทำงานในร้านแห่งนี้ ส่วนมากจะมีอายุมากกว่าหรือเรียกว่ามีประสบการณ์ทางด้านการเล่นดนตรีที่มากกว่าวงของน้องเรนั่นเอง

จากการสัมภาษณ์พบว่าวงดนตรีที่เล่นที่นี่ได้ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นวงที่มีฝีมือเป็นที่ยอมรับในสังคมคนดนตรีว่าเป็นคนเก่งมีฝีมือ เพราะการที่จะเล่นดนตรีร้านนี้ได้ต้องมีความสามารถมากในแนวดนตรีที่เฉพาะของที่นี่ คือ บลูส์ แจ๊ส และแนวเพลงถึงจะเรียกว่า แนวป๊อปตามท้องตลาด แต่ก็ป๊อปอย่างมีชั้นเชิงกว่าได้ และจากที่เคยกล่าวมาแล้วในช่วงข้างต้นถึงเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มนักดนตรีนั้น พบว่าจากการสัมภาษณ์พี่หนึ่งทำให้ทราบว่าการรับวงดนตรีเข้าทำงานที่นี่ก็เป็นไปในรูปแบบของเครือข่ายทุนทางสังคมว่าใครเป็นพี่เป็นน้อง ใครเป็นลูกศิษย์เป็นอาจารย์ใครกันบ้าง ก็จะชักจูงกันเข้ามาทำงานที่นี่เพราะที่นี่ไม่มีการอดิชั่นรับนักดนตรีเหมือนร้านอื่น ๆ หากแต่รับนักดนตรีจากการบอกกล่าวของคนดนตรีที่ทางร้านมั่นใจว่ามีฝีมือในระดับที่เป็นที่ยอมรับหรือการที่ต้องมีการติดตั้งทุนสัญลักษณ์มาก่อนอย่างวงของน้องเรคือการเป็นศิลปินมาก่อน สิ่งนี้ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้นที่จะชักชวนมาทำงานกับร้านแห่งนี้

วงน้องเรมาจากสายของวง Bangkok connection (วงที่เล่นประจำที่ร้านนี้) ของพี่แองค์ (มือกลองของวงนี้) ซึ่งน่าจะมีใครบางคนเป็นลูกศิษย์ของพี่เค้า ซึ่งวงพี่แองค์เล่นกับที่นี่มานานเกือบ 10 ปีแล้ว และจุดเด่นของวงน้องเรก็คือวงผู้หญิงหมดเลย และโดยตัวนักร้องเค้ามีเสียงร้องที่โอเค มีการ Entertain ที่ พี่ว่ามันเป็นจุดเด่นของวงเค้าเลยนะ (พี่หนึ่ง, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

ส่วนในการเลือกวันให้กับนักดนตรี พี่หนึ่งผู้จัดการร้านบอกกับผู้วิจัยว่า มีการเลือกโดยจะมีวงหลัก ๆ อยู่แล้ว คือ วงที่เล่นเพลงแนวบลูส์ และ แนวแจ๊ส ส่วนวงรอบดึกนั้น จะมีการหมุนเวียนเปลี่ยนกันบ้าง และวงของน้องเรก็เช่นกันที่ถูกหมุนเวียนเปลี่ยนจนมาลงตัวที่วันเสาร์

ก่อนหน้านี้ก็จะมีวงหลัก โดยเราเน้นหัวค่ำ คือ สมัยก่อนจันทร์ ถึง พุธ คือวงเล่นแนวแจ๊ส พฤหัสบดี ถึง อาทิตย์ คือวงเล่นแนวบลูส์ แต่ปัจจุบันนี้ถ้าดูตลาดแล้ววงแนวแจ๊สจะหาง่ายกว่าแนวบลูส์ แต่ที่นี้วงที่เล่นรอบดึกคือช่วงเวลาที่ยิ่งคืนถึงตีหนึ่งครึ่ง เป็นวงที่เล่นที่อื่นบ้างแล้วไม่ใช่เล่นที่นี้ที่เดียวก็เลยมีการสลับกันไปมา แต่ที่แน่ ๆ ก็จะมี พี่ไก่ มิสเตอร์แซ็กแมนวันจันทร์ กับ วงทีโบวันศุกร์ แต่สำหรับวงน้องเรก็ได้

เจาะจงวันเสาร์ แต่พอเราดูคิวงานก็ทั้งร้านและวงน้องเรมวันที่ว่างตรงกันคือวันเสาร์
พอดีเลยตกลง ลงล็อกกันพอดี (พีหนึ่ง, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

อาจกล่าวได้ว่าวงน้องเรนั้นในตอนแรกก็เป็นเพียงแค่วงแทน วงอื่นที่มึงจะไปเล่นที่อื่น
แต่จากการที่วงดนตรีวงนี้ เริ่มส่งผลกระทบต่อทางดนตรีจึงทำให้มีเพลงที่หลากหลายและเป็น
แนวเพลงที่ลูกค้าชื่นชอบ ดังนั้นวงของน้องเรที่มีฐานะเป็นเพียงวงดนตรีที่คอยแทนวงดนตรีหลัก
ของทางร้าน ก็เริ่มมีลูกค้าถามถึงและเรียกร้องที่จะฟังเพลงจากวงน้องเร จนทำให้ทางร้านต้องจัด
เวลาให้แก่วงดนตรีของน้องเรได้กลายมาเป็นวงดนตรีที่เล่นประจำของทางร้าน Saxophone Pub &
Restaurant ไปในที่สุด

เมื่อก่อนวงน้องเรคือ วงแทน คือบางวงไม่ว่าง เราก็ใคร่วงเค้ามามาแทนจนวันหนึ่งมี
ลูกค้ามาถาม ๆ ว่าวันนี้วงเรเล่นไหม จนเราต้องจับเค้ามามาหาวันลง คือเคื่อก็มีแฟน
ประจำของเค้าอยู่หรือของแต่ละวง ส่วนวันเสาร์เนี่ย เมื่อก่อนมีวงอื่น ส่วนวงน้องเร
มาแทนให้พี่เกือบปีได้นะ คือก่อนหน้านี้วงเราเปลี่ยนแบบ 2-3 เดือน เราเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ
แล้วลูกค้าเราไม่แน่ใจบางเสาร์คนน้อยอย่างนี้ แต่ปัจจุบันลูกค้ารู้แล้วว่าเป็นวงน้องเร
เคื่อก็จะมา (พีหนึ่ง, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

ผู้วิจัยได้มีโอกาสถามพีหนึ่งในเรื่องของทัศนคติต่ออาชีพของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน
ซึ่งคำตอบก็เป็นไปในแบบที่ผู้วิจัยคิด กล่าวคือเพราะพีหนึ่งทำงานในฐานะของผู้จัดการร้าน จึงถือ
ได้ว่าพีหนึ่งเป็นอีกคนหนึ่ง ซึ่งกล่าวได้ว่ามีบริบทอยู่ในพื้นที่เดียวกันกับผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน ซึ่ง
แม้จะไม่ได้เป็นนักดนตรีก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่ามีรูปแบบการใช้ชีวิตในสถานที่ทำงานเดียวกันก็ว่าได้
ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เป็นเพราะประสบการณ์ตรงที่ตัวพีหนึ่งเองได้สัมผัสกับอาชีพนี้มานาน
พอสมควร ดังนั้น ในแง่ของความคิดเห็นจึงกล่าวได้ว่าไม่ได้คิดเห็นแตกต่างไปจากกลุ่มนักดนตรี
กลางคืน ซึ่งเห็นว่าอาชีพนี้ก็เป็นอาชีพ ๆ หนึ่งที่ใช้ความสามารถ และก็ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องแปลกที่
ผู้หญิงจะมาทำงานกลางคืน มีชีวิตการทำงานในเวลากลางคืนและปัจจุบันก็ยังพบว่าผู้ปกครอง
สนับสนุนให้ลูก ๆ ได้เรียนดนตรีด้วยซ้ำไป

พีวันกร้องเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถนะ ปัจจุบันอาชีพนี้ก็ทำรายได้ได้ดีมาก
ถ้าคุณมีความสามารถเป็นที่ต้องการของตลาดไม่ว่าร้านอาหาร หรือที่อื่น ๆ พีว่าทำ
ไปเถอะหรือในมุมของพีอาจจะเพราะพีทำงานตรงนี้ด้วย เลยไม่ได้มองว่าเป็นภาพ
ลบเพราะเท่าที่พีรู้จักกับนักดนตรีไม่ว่าชาย หรือหญิงหลาย ๆ คนจบปริญญาโทนะ
เป็นอาจารย์ แล้วนักร้องนี้ก็ต้องพูดภาษาอังกฤษได้ซะใหม่ อย่างน้อยถ้าพูด

อังกฤษได้พี่ว่าคุณต้องมีพื้นฐานที่ดีบ้างแหละ ไม่ใช่กะโหลกกะลา (พี่หนึ่ง,
สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

จากบทสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าการทำงานในผับต่าง ๆ นั้น มีการแบ่งแยกว่า ผับที่เราทำงานนั้นเป็นผับแบบไหน มีระดับแบบใด เพราะวัดจากลูกค้าที่มาใช้บริการ หากเป็นผับที่น้องเราทำงานนั้นจะเป็นที่ทราบกันดีในวงสังคมคนดนตรีกลางคืนว่า ผับแห่งนี้เป็นที่ฝึกฝนของนักดนตรีกลางคืนที่จะได้มาเล่น เพราะการได้เล่นดนตรีที่นี่ก็เปรียบเสมือนว่าเป็นการรับประกันคุณภาพให้แก่คนที่เล่นดนตรีว่า จะต้องเป็นคนมีฝีมือระดับต้น ๆ ของประเทศไทยเลยทีเดียว ดังนั้นการที่วงของน้องเราได้มาเล่นดนตรีในผับแห่งนี้ ก็เท่ากับมีใบรับประกันคุณภาพให้แก่พวกเขา หากต้องการจะไปทำงานในผับอื่น ๆ เพียงบอกคำเดียวว่าร้องเพลงที่ผับ Saxophone เพียงเท่านี้ ผู้วิจัยก็เชื่อว่าร้านหรือผับอื่น ๆ ก็ยอมที่จะสนใจจ้างและยอมจ่ายค่าจ้างให้ในราคาที่เรียกว่า สมน้ำสมเนื้อเลยทีเดียว

กิจกรรมระหว่างอยู่ภายในร้าน

ภายในร้าน Saxophone อาจกล่าวได้ว่า ลูกค้าสามารถที่จะมีกิจกรรมอย่างอื่น นอกเหนือจากการกิน การดื่ม การพูดคุยกันเองระหว่างเพื่อน ๆ ที่มาด้วยกัน หรือการนั่งฟังดนตรี ยังมีกิจกรรมอื่นๆที่ลูกค้าสามารถทำได้นั้นคือ

1. มีโต๊ะพูล อยู่ในส่วนของชั้น 2 ของทางร้าน ซึ่งกิจกรรมแห่งนี้เป็นสถานที่ให้ทั้งแขกที่มาร้าน หรือ แม้แต่นักดนตรีที่มารอเล่นในช่วงเวลาที่ยังไม่ถึง สามารถขึ้นมาเล่นแก้เบื่อได้เลยทีเดียว

2. โทรทัศน์ ในที่นี้จะพูดถึงการถ่ายทอดกีฬาฟุตบอลเสียมากกว่าการดูโทรทัศน์ช่องธรรมดา กล่าวคือ หากเป็นช่วงของฤดูกาลการแข่งขันฟุตบอลของต่างประเทศแล้วนั้น ผู้วิจัยสังเกตได้ว่าจะพบกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้ชายมักจะเลือกนั่งในชั้น 2 ที่มีโทรทัศน์ซึ่งได้เปิดช่องที่ถ่ายทอดฟุตบอลในนัดต่าง ๆ ที่ลูกค้าสนใจ

3. การร่วมร้องเพลงหรือเล่นดนตรีกับวงภายในร้าน อาจจะต้องบอกว่าไม่บ่อยนักที่มีลูกค้าหรือว่านักดนตรีจากที่อื่นมาขอร่วมร้องเพลงหรือขอเล่นดนตรี แต่สิ่งนี้ก็กล่าวได้ว่าทำให้เกิดสีสันช่วงหนึ่งเลยทีเดียว ยกตัวอย่างเช่น มีครั้งหนึ่งที่มีลูกค้ามาขอร้องเพลง(ซึ่งทราบภายหลังว่าเป็นเพื่อนของน้องเร) ลูกค้าคนนี้เป็นผู้หญิงสาวสวยคนหนึ่งก็ว่าได้ แถมการแต่งตัวที่ออกจะเซ็กซี่ของเธอก็สามารถเรียกความสนใจของคนภายในร้านได้มากเลยทีเดียว จนน้องเรต้องกล่าวแซวลูกค้าคนอื่น ๆ ว่า

“ยังไม่ทันร้อง แค่มือไม้ก็บอกว่าเพราะแล้ว ที่เรายืนร้องมาเป็นชั่วโมง ไม่พูดเลยสักคำ” อาจกล่าวได้ว่า การทำงานร้องเพลงกลางคืนของผู้หญิงนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการสั่งสมทุนทางสังคม ทุนวัฒนธรรมและทุนสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการต่อรองไปยังทุนเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะใช้กับนายจ้าง ทุนทางสังคมใช้กับเพื่อนร่วมงาน หรือใช้ทุนวัฒนธรรมและทุนสัญลักษณ์กับแขกที่มาเที่ยว เพราะจากที่ได้อธิบายมาจากข้างต้น พบว่าการจะเข้ามาสู่อาชีพนักร้องกลางคืนของสตรีเพศนั้นไม่ได้มีแค่วิชา หรือความบังเอิญ ที่จะทำให้สามารถก้าวเข้ามาสู่อาชีพร้องเพลงกลางคืนได้และสามารถที่จะยึดอาชีพนี้มาเป็นอาชีพหลักได้ ดังนั้นการสั่งสมทุนด้านต่าง ๆ จึงอาจเรียกได้ว่า มีส่วนสำคัญในการประกอบอาชีพของพวกเขาอีกด้วย

ตารางที่ 4.2

ตารางวงดนตรีร้าน Saxophone Pub & Restaurant

Monday	
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	THE ARNON'S JAZZ BAND (JAZZ)
00.00 A.M. - 01.30 A.M	KOH MR.SAXMAN (JAZZ,POP)
Tuesday	
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	THE ARNON'S JAZZ BAND (JAZZ)
00.00 A.M. - 01.30 A.M	BANGKOK CONNECTION (JAZZ, POP JAZZ, FUNKY)
Wednesday	
07.30 P.M. - 08.30 P.M.	SAX TRIO JAZZ BAND
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	JRP LITTLE BIG BAND (CLASSIC BIG BAND)
00.00 A.M. - 01.30 A.M	BANGKOK CONNECTION (JAZZ, POP JAZZ, FUNKY)
Thursday	
07.30 P.M. - 08.30 P.M.	SAX TRIO JAZZ BAND
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	JRP LITTLE BIG BAND (CLASSIC BIG BAND)
00.00 A.M. - 01.30 A.M	BIG DADDY (FUNKY , POP)
Friday	
07.30 P.M. - 08.30 P.M.	CHEEPCHANOK (ACOUSTIC GUITAR)
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	HOOCHIE COOCHIE (BLUES)
00.00 A.M. - 01.30 A.M	T-BONE (REGGAE)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

Saturday	
07.30 P.M. - 08.30 P.M.	CHEEPCHANOK (ACOUSTIC GUITAR)
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	HOOCHIE COOCHIE (BLUES)
00.00 P.M. - 01.30 A.M.	วงของน้องเร (JAZZ,POP)
Sunday	
07.30 P.M. - 08.30 P.M.	CHEEPCHANOK (ACOUSTIC GUITAR)
09.00 P.M. - 11.30 P.M.	BLUE ON BLUES (BLUES)
00.00 P.M. - 01.30 A.M.	KOH MR.SAXMAN (JAZZ,POP) OR BIG BOY BAND (ROCK)

จากตารางในข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนได้ทำการต่อรองกับ นายจ้างถึงเรื่องของการเลือกวันและเวลา โดยอาศัยการพบกันครึ่งทาง ในที่นี้หมายถึง หากทางร้านต้องการให้ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนทำงานในเวลาหรือวันใด ทางร้านก็จะสอบถามทางวงดนตรีของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนก่อนว่ามีวันว่างวันไหนหรือวงดนตรีของพวกเขาสามารถมาเล่นได้วันไหน เวลาเท่าไร ซึ่งในกรณีของน้องเรนั้น กล่าวได้ว่าทั้งนายจ้างและวงดนตรีของเขามีวันและเวลาที่ตรงกันพอดี จึงสามารถเข้าทำงานได้โดยไม่ต้องมาต่อรองเรื่องวันหรือเวลาอะไรมากมาย

หนึ่งวันของน้องเร: ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนแบบศิลปิน

ปัจจุบันน้องเรศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 ภาควิชาดนตรีสากล ของมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่ง ซึ่งมีบางวันที่ต้องเข้าเรียนในช่วงเวลาเช้า สิ่งนี้จึงเรียกได้ว่า เป็นอุปสรรคของนักร้อง – นักดนตรีกลางคืน อาจเพราะการที่ต้องทำงานกลางคืนและเลิกงานดึก ๆ เช่น หากเลิกงานตีหนึ่งครึ่ง คือเวลา 01.30 น. ซึ่งกว่าจะเดินทางกลับมาถึงบ้าน อาบน้ำ เข้านอนก็ใช้เวลาไปจนถึงเกือบจะตีสองครึ่งหรือตีสาม (02.30 - 03.00 น.) แล้วต้องตื่นเข้ามาเพื่อเรียนให้ทันเวลาแปดนาฬิกา (08.00 น.) ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเองก็เข้าใจเป็นอย่างดี เหตุเพราะ ผู้วิจัยก็เคยต้องทำงานร้องเพลงกลางคืนและต้องตื่นเช้าเพื่อมาเรียนให้ทันเวลาในช่วงเช้า และสิ่งหนึ่งที่พบมากในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาของผู้วิจัยที่เขาเหล่านั้นต้องทำงานเล่นดนตรีกลางคืน คือ การตื่นสายหรือบางชั่วโมงเรียนอาจมาสายหรือขาดเรียนไปบ้างก็มี ซึ่งภาพเหล่านี้มีให้เห็นแทบจะในทุกยุคทุกสมัยที่เด็ก

เรียนดนตรีและทำงานเล่นดนตรีกลางคืนนั้น จะมาเรียนสายหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง แต่สิ่งเหล่านี้ก็ได้เป็นอุปสรรคในการที่ต้องทำทั้ง 2 อย่างไปพร้อม ๆ กัน คือการที่ต้องเรียนด้วย ทำงานไปด้วย เพราะไม่ใช่ทุกวันที่จะมีงานร้องเพลงหรือเล่นดนตรีในช่วงเวลารอบดึก (คือ เริ่มเล่นดนตรี -ร้องเพลง เวลาประมาณ 00.00 น. และเลิกเล่น เวลาประมาณ 01.30 น.) เพราะบางค่ำคืนก็เริ่มทำงานเร็ว คือเริ่มร้องเพลงหรือเล่นดนตรี เวลาประมาณ 21.00 น.และเลิก เวลาประมาณ 22.00 น. ดังนั้นหากวันไหนที่ไม่ได้เล่นดนตรีในรอบดึกก็สามารถที่จะกลับบ้านมานอนได้ในเวลาที่ไม่ดึกมากนัก

หากกล่าวถึงการเรียนดนตรีนั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้การฝึกซ้อมฝึกฝน นั่นก็คือ การได้ลงมือปฏิบัติจริงในสถานที่จริงต่อหน้าคนหมู่มากที่เราอาจจะรู้จักหรือไม่รู้จักก็ได้ ในที่นี้หมายถึง การได้ปฏิบัติจริงคือ การได้ร้องเพลงในผับ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีผู้คนมากหน้าหลายตามานั่งดื่มและฟังเพลงไปด้วย จึงกล่าวได้ว่าหากผู้ใดมีการสั่งสมประสบการณ์มากฝีมือหรือที่มักจะใช้คำว่ามี “ชั่วโมงบิน” ที่มากกว่าก็จะสามารถนำสิ่งนี้ไปต่อรองกับผู้อื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของผับในเรื่องของราคาที่จะได้รับในการร้องเพลงหรือต่อรองกับวงดนตรีอื่น ๆ ว่าวงของเราเคยร้องที่ร้านไหนมาบ้าง ร้องเพลงมาก็ปีแล้ว สิ่งนี้อาจเปรียบเทียบกับภัตตาคารอาหารต่าง ๆ มักมีคำว่า “เจ้าเก่า” มาเขียนรับประกันว่าร้านนี้มีสูตรดั้งเดิมที่ขายมานานและการที่อยู่มาได้จนถึงทุกวันนี้ก็ต้องหมายถึง ความอร่อยของร้านนี้อย่างแน่นอน

และหลังจากการเรียนเสร็จสิ้นลงในแต่ละวัน เวลาโดยประมาณ 4-5 โมงเย็น น้องเรก็จะเดินทางกลับบ้าน เพื่อพักผ่อนสักเล็กน้อย หรืออาจจะกลับไปซ้อมเพลง แกะเพลง(หมายถึง การซ้อมเพลงใหม่ ๆ ที่อาจจะเคยฟัง แต่ยังไม่เคยได้นำมาร้อง) เพื่อที่จะซ้อมเพลงใหม่ ๆ หรือเพลงเดิมกับวงดนตรีของตนก่อนการไปร้องเพลงในเวลากลางคืน

เวลาว่างของนักร้องหญิงกลางคืนและการสร้างเครือข่ายทางสังคมกลางคืน

น้องเรบอกกับผู้วิจัยว่า บ่อยครั้งที่หลังจากเธอเลิกงานร้องเพลงกลางคืน เธอก็ยังไม่ได้ตรงกลับบ้านหากแต่จะนัดเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่รู้จักไปหาอะไรกินกันก่อนจะกลับบ้าน ซึ่งระหว่างการเดินทางสังสรรค์กันนี้เองที่ทำให้เกิดเครือข่ายสังคมดนตรีขึ้นมา เนื่องจากบางคนรู้จักกันได้เพราะไปหาอะไรกินกันก่อนกลับบ้านแล้วได้ไปเจอเจอกันตามร้านข้าวต้มต่าง ๆ เช่น เพื่อนของน้องเรเป็นนักร้องอีกรวงหนึ่งซึ่งเป็นรุ่นพี่ที่ผู้วิจัยเคยได้ร่วมทำงานด้วยกันมา หรือ มือกลองของวงน้องเรเป็นรุ่นพี่ของเพื่อนผู้วิจัย ซึ่งเคยเล่นเบสวงเดียวกับผู้วิจัย หากแต่อาจจะพบว่า มีข้อจำกัด

ตรงที่ว่า ส่วนมากแล้วนั้นผู้หญิงที่ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีกลางคืนจะนัดสังสรรค์กันไม่บ่อยเท่าผู้ชายที่เล่นดนตรีกลางคืน

ผู้หญิงที่เล่นดนตรีกลางคืนที่ยังคงไปต่อ (ในที่นี้คือ ยังไม่กลับบ้านหลังเลิกงาน) มักจะมีการชักชวนกันออกไปหาอะไรกินกันก่อนกลับบ้านและหลังจากกินเสร็จจึงจะแยกย้ายกันกลับบ้าน แต่ก็มิใช่ผู้หญิงทุกคนที่จะไปหาอะไรกินก่อนกลับบ้าน เพราะผู้หญิงบางคนให้เหตุผลว่าพวกเธอกลัวอ้วน จึงกลับบ้านทันทีหลังเลิกงาน หรือเหตุผลจากการที่ผู้หญิงทำงานร้องเพลงคนนั้นไม่มีรถส่วนตัวมาทำงานก็ยิ่งจะรีบกลับบ้านมากกว่าการไปหาอะไรกินกันต่อ ซึ่งผู้วิจัยก็เคยเป็นผู้หญิงหนึ่งในกลุ่มนี้ เหตุเพราะผู้วิจัยได้เคยประกอบอาชีพร้องเพลงกลางคืนมาก่อน ดังนั้น หากวันไหนที่เพื่อนร่วมวงของผู้วิจัยต้องการให้ไปหาอะไรกินกันต่อ แน่นอนว่าวันนั้นไม่มีใครคนหนึ่งคนใดภายในวงก็ต้องมาส่งผู้วิจัยถึงบ้านอย่างแน่นอน เนื่องจากเวลากลับหรือหลังเลิกงานนั้นหากได้ทำงานรอบดึกคือ เทียงคืนก็มักจะเลิกงานเกือบ ๆ ตีหนึ่งครึ่ง ซึ่งผู้วิจัยคิดว่ามันก็ดึกมากแล้ว หากยังต้องไปต่อกับเพื่อน ๆ และต้องกลับบ้านคนเดียวอีกนั้น ผู้วิจัยจึงมีความรู้สึกว่ายิ่งดึกนั้นจะหมายถึงยิ่งเพิ่มความไม่ปลอดภัยให้มากกว่าเดิม

“เรื่องไปต่อ ประจำค่ะ คือเมื่อก่อนเราจะตัวเล็ก ๆ ผอม ๆ เพิ่งเริ่มอ้วนตอนเล่นประจำเนี่ยแหละ เมื่อก่อนเป็นเด็กนักเรียนก็จะเอ...กลับบ้านนอน เดียวนี้ไปกินข้าวหรือแบบบางที่ต้องไปคุยงานกันต่อก็ต้องไปหาที่กิน จะมานั่งเฉย ๆ กันะ จนติดเป็นนิสัยประจำเลย” (น้องเร, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

แต่หากเปรียบเทียบกับผู้ชายนั้น ผู้ชายหลาย ๆ คนมักจะนัดกันไปพักผ่อนกันต่อหลังจากเลิกงานมากกว่าผู้หญิง เหตุเพราะผู้ชายนักดนตรีบางคนดื่มเหล้า เบียร์ตั้งแต่ก่อนขึ้นเล่นดนตรีเสียด้วยซ้ำ ดังนั้นเมื่อเล่นดนตรีเสร็จตั้งแต่ 4 ทุ่ม ก็อาจจะนั่งดื่มกันต่อจนร้านปิดซึ่งระหว่างที่นั่งดื่มต่อนั้น อาจจะทำให้พวกเขาได้รู้จักกับวงดนตรีอื่น ๆ ที่ต้องเล่นดนตรีต่อจากวงของเขาก็ว่าได้

ดังนั้นกล่าวได้ว่าผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนแบบศิลปินในกรณีของน้องเรนั้น ถือได้ว่านอกจากการที่เธอมีการติดตั้งทุนสัญลักษณ์ คือ การที่เธอเป็นศิลปินที่สังกัดค่ายเพลงแล้วนั้น กล่าวได้ว่าหากมีเพียงแค่ทุนสัญลักษณ์เพียงสิ่งเดียวก็อาจจะไม่เพียงพอต่อการต่อรองกับคนทั้งในและนอกพื้นที่การทำงานของเธอ กล่าวคือ หากกล่าวถึงบุคคลที่อยู่นอกพื้นที่การทำงานแต่เป็นบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ส่วนตัว นั่นคือ ครอบครัว หากพวกเธอมีเพียงทุนสัญลักษณ์ก็อาจไม่เพียงพอต่อการออกมาทำงานในเวลากลางคืน แต่ทว่าต้องมีการนำการสื่อสารมาใช้ในการต่อรองด้วยเช่นกัน เช่น การที่ให้แม่ของตนมาคุมนำมาเห็นมามีประสบการณ์โดยตรงกับพื้นที่ที่เธอทำงาน

นั่นก็คือ ผับ หรือการที่น้องเรต้องต่อรองกับเพื่อนร่วมวงโดยการนำเรื่องของทุนวัฒนธรรมมาใช้ในเรื่องความรู้ความสามารถในด้านการร้องเพลงให้เพื่อนร่วมวงดนตรียอมรับ การที่น้องเรต้องต่อรองกับนายจ้างโดยการนำเรื่องของทุนสัญลักษณ์ ทุนวัฒนธรรม ทุนสังคมหรือเครือข่ายมาเพื่อทำการต่อรองถึงการเข้าทำงานและรายได้ที่จะได้รับ และสุดท้ายที่น้องเรต้องต่อรอง คือ แยกที่มาที่วซึ่งน้องเรต้องใช้ทั้งทุนสัญลักษณ์ ทุนวัฒนธรรม ทุนสังคมหรือเครือข่าย เพื่อต่อรองในเรื่องของการมองอาชีพของพวกเธอ เป็นต้น ทั้งนี้ในประเด็นด้านการสื่อสารนั้น ผู้วิจัยจะขออธิบายแบบเจาะจงต่อไปในบทที่ 6

ภาพที่ 4.6

กระบวนการสั่งสมทุนด้านต่าง ๆ ของ “น้องเร: การกลายมาเป็นผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่สังกัดค่ายเพลง”

